

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

20 జూలై 24 వసం|| తేదీని రాజమహేంద్రవరములో జరిగిన గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యనిర్వాహకసభ యొక్క కార్యక్రమము.

సభకు హాజరైన సభ్యులు:— బ్రహ్మజ్యోతుల సుబ్రహ్మణ్యముగారు, భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారు, బి. బి. దేవరగారు, కళా వేంకటరావుగారు, దేశరాజు సత్యసుబ్రహ్మణ్యముగారు, సబ్బివీరు వెంకటసుబ్రహ్మణ్య కృష్ణారావుగారు, మల్లాల్ గోపాలరావుగారు, పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు.

ఈసభకు మ-రా-శ్రీ బ్రహ్మజ్యోతుల సుబ్రహ్మణ్యముగారు రధ్యత తో హాజరైనారు.

తీర్మానములు

1. జిల్లాసంఘ కార్యక్షానపు నిర్వహణకా తేఖడి, బెంటియర్ల వైరైతాభములు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘకార్యదర్శి అయ్యుండేవర కా శత్రుత్వం గాను 17-7-24 వ తేదీని ప్రాజ్ఞాపన గలసలహా ననుసరించి రాష్ట్రకార్యనిర్వాహకవర్గమును పునర్వ్యవస్థాపనని యీసభవారు కోరుతున్నారు.

2. తుని ఎన్నికల తిగాయిదాలో వెనుక నియమించిన సంఘమువారి సాయంత్రము విచారణనడిపి నిర్ణయించవలెను.

(సం) బ్ర. సుబ్రహ్మణ్యము

అనాడే రాత్రి 8 గంటలకు జరిగిన కార్యక్రమము

హాజరైన సభ్యులు:— బ్రహ్మజ్యోతుల సుబ్రహ్మణ్యముగారు (అధ్యక్షులు), మల్లాల్ గోపాలరావుగారు, దేశరాజు సత్యసుబ్రహ్మణ్యముగారు, సబ్బివీరు వెంకటసుబ్రహ్మణ్య కృష్ణారావుగారు, పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు, భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారు, కళా వేంకటరావుగారు, బి. బి. దేవరగారు, దేవయ్యం సోమయ్యగారు, తొన్నలగడ్డ మల్లపరాజుగారు.

తీర్మానములు

ఈ జిల్లాలోని ప్రచారకుల యొక్కయు సభ్యుల యొక్కయు ప్రైవేటు అవ్వలగునని సలహానిచ్చుట కీ సంఘమువారు పూనుకొనుచున్నారు.

2. ప్రచారకులకు పనిచేసినకోజులకు సహజమైన అడ్వాన్సు నియమిస్తును. ఇతరులకు అప్పులనీయరాదు.

3. ప్రతితాలూకాకు నిర్దగ ప్రచారకులను ఉండవలెను. అంతకు నోకరు నాలుగు నమూనా తీర్మానము ప్రకారము నాలుగు సంవత్సరములకును ఆయన ఖాదీబోర్డువారు తాలూకాసంఘములవారూ పంపు సలహాప్రకారము పనిచేయుటకు తీర్మానించవలెను. ఖాదీప్రచారకునికి ఇతర ప్రచారకులకు నియ్యగలమిగిలినశీతము నిచ్చుచు, లోటుశీతము, ఖాదీసంఘమువారు ప్రత్యేకముగా నమూనాచేయు నిధినుండి యియ్యవలెనని కోరుటకు తీర్మానించవలెను.

4. ప్రచారకులకిచ్చిన శీతములకుపైగా ప్రయాణపుఖర్చులెచ్చుటకు కావలసినసొమ్మును గాంధీ పూజానిధినుండి యిచ్చుటకు రాష్ట్రసంఘమువారిని కోరుతున్నాము.

5. ప్రచారకులకు పని తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము ఇయ్యవలెను. సెనచర్లు జిల్లాసంఘమునకు పంపవలెను. భనా భానముచేత హిందీనిసూక్ష్మన విషయము నిలుపుచేయవలెను.

21-7-24 వ తేదీని జరిగిన కార్యక్రమము

హాజరయిన సభ్యులు:— బ్రహ్మజ్యోతుల సుబ్రహ్మణ్యముగారు, (అధ్యక్షులు), భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారు, మోక్షకలరావుగారు, సబ్బివీరు వెంకటసుబ్రహ్మణ్య కృష్ణారావుగారు, సత్యసుబ్రహ్మణ్యముగారు, దేవయ్యం సోమయ్యగారు, తొన్నలగడ్డ మల్లపరాజుగారు.

తీర్మానములు

1. తుని ఎన్నికల ఉపసంఘమువారు తుని తిగాయిదాలో నిచ్చుటకును ప్రైవేటు తేఖడీదారుల ఆమోదముతో దావ్య సుబ్రహ్మణ్యముగారి సంతకాధికారముతో నిర్ణయించుటకు తీర్మానించుచున్నది.

2. కేనాడతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారు మూసివేసిన ద్వారా ప్రాంతీయ వ్యవహారము సూక్ష్మ సవరించుచున్నది. ప్రాయశః పరిపాలన గ్రామీణ స్థానములనుండి సభ్యుల ఆప్తులైన నీలోపల బోయ (Defiant) సభిగా నీ దురాప్రయోగము కార్యదర్శి కాకినాడ తాలూకాసంఘమువారియొద్దనుండి తెలిపితిని కధికార మీయడమయినది.

3. శ్రీమత్ తల్లాప్రగడ నరసింహశర్మగారి యుక్తవయస్కునని. 120 గజముల గుడ్డయిచ్చుటకును, సాన్య

మయినంతముట్టుకు రాజమహేంద్రవరం తాలూకాసంఘమువారి ద్వారా గాంధీగారి శైరుదినమున ఖర్చుముట్టు ఉపసంఘమువారిని జిల్లా సంఘమున గల ఖర్చుకొని 120 గజములగుడ్డ యిచ్చి తముగా వాక్రమమువారి కిచ్చుటకు వాదని కోరవలసినదిగా తీర్మానించడమయినది.

(సం) బ్ర. సుబ్రహ్మణ్యముగారు.

22 జూలై 24 వసం|| తేదీని సమావేశమై జరిగిన కార్యక్రమము హాజరైన సభ్యులు:— బ్రహ్మజ్యోతుల సుబ్రహ్మణ్యముగారు (అధ్యక్షులు), భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారు, కళా వేంకటరావుగారు, మల్లాల్ గోపాలరావుగారు, దేశరాజు సత్యసుబ్రహ్మణ్యముగారు.

తీర్మానములు

(1) ఈనెల 20 తేదీని ప్రతితాలూకాలోను ఇద్దరు ప్రచారకులవలె నను కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి తీర్మాన మీదినువీటిగా జిల్లా సాధారణసంఘసభవారు 21వ తేదీని శ్రీయుత బులుసు సాంఘికాధికారిని స్థానికసంస్థలను కాంగ్రెసువారు స్వాధీనముచేసికొనుటకు గాను జిల్లాసంఘము తరఫున సభ్యుల కధికారముతో ను సహాయమును నియమించి అందుకుగాను ప్రచారనిమిత్తము కలకు రు 100 (నూగు రూపాయల)కు మించుచుండే దేశరాజుకబ్బుచదువకు రాష్ట్రీయసంఘమువారి దిచ్చుట 500 ల మొత్తమునుండి యిచ్చుటకు తీర్మానించుచున్నది. మార్పుదల వైసినది. ప్రతితాలూకాలోను ఒక్కడు ప్రచారకులగుటకును ఆప్రచారకుడు ఖాదీప్రచారకుడుగా మారుటకును తీర్మానించుచు మయినది.

(2) తాలూకా 1 కి ప్రచారకుల ప్రయాణము ఖర్చులకు లెని కలకు దేశరాజుకబ్బుచదువకు రు 35 లకు మించుటకు నడవై తీర్మానములో చెప్పబడిన ఖాదీప్రచారకుని వేతనము సహాయించి తాలూకాలో ప్రచారకుల నియమించి వేతన మేర్పాటుచేయుట కధికారమియ్యవలెను. అమలాపురం తాలూకాలో రాష్ట్రీయసంఘమువారిచే నియమించబడిన శ్రీయుత కూచి మంచి గవర్రాజుగారును, కిత్తూరు తాలూకాలో శ్రీయుత మల్లాల్ గోపాలరావుగారును, పాలవరం తాలూకాలో శ్రీయుత దేవయ్యం సోమయ్యగారును, ఇంతవరకును వారివిషయములో జరుగుచున్న పద్ధతినే అనులు జరిపించుటకు తీర్మానించవలెను. తాలూకా సంఘములు ఆగస్టు 10 వ తేదీలోపల తమనిర్ణయములను జిల్లాసంఘమునకు పంపవలసినదిగా కోరవలెను.

(3) జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యాలయపుఖర్చులు రాష్ట్రసంఘమువారు పరిష్కారముచేసి తెలియపరచుకోవలె, కావలసిన విదేశాధికారికబ్బుల నిధినుండి ఖర్చుపెట్టుటకు కార్యదర్శికి అధికారమియ్యవలెను.

(4) ఈజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘముతరఫున మాదేశపాఠశాలను స్థాపించవలెనని తీర్మానించవలెను. ఈపాఠశాలకు గానలసిన ప్రవృత్తునకు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘము ద్వారా అఖిలభారత జాతీయోపసంఘమువారిని కోరుటకు తీర్మానించవలెను.

బ్ర. సుబ్రహ్మణ్యం,

అధ్యక్షుడు.

తాదీపము (తెలుగుతాలూకా)

అదిహంద్రులు విద్యాపీఠమున నుండుటచేత ప్రపంచజ్ఞానము తెలియక నోరులేని పరువులకంటెను మంచి కష్టము తెలియక, కల్లుత్రాగుట గోవులను చంపితిమిట లభికార్యములందు ముఖ్యముగా కల్లుత్రాగుట పంపులను చంపితిమి యీరెండు పనులుచేసి దేవేంద్రసముయనుక గౌరవము లేనటులు ఇట్టి లభికార్యములనుబట్టి ఆంధ్రపటమున నూర్చు మా ఆదిహంద్రులకు మునుపు లేకపోవుచేత యిట్టికష్టపడతలు అలంపించవలసి వచ్చెనని యీహంద్రుల మాగ్రామముననుగాయున్న మహారాజ శ్రీ నాకలపూడి చిన్నయ్యగారును, మహారాజ గ్రామపాటి సుబ్బారావు గారును ఆదిహంద్రులను యింతకు కట్టించిన పాపకాలను తీసివెట్టవలె కట్టించి వెట్టుటకును ఉపాధ్యాయునికి తన ఏర్పాటులు చేయించుటకును కోరవలెను. మా ఆదిహంద్రులను బిడ్డలవలె భావించి మంచి మార్గములను ఆభ్యసించేట్లు చేసి యెల్లప్పుడు మౌన తోవృద్ధియుండగలందులకు సర్వేత్తుడు పీఠి ఆశీర్వాదము గావ.

(మండ కోరయ్య)

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఆగస్టునెల 1-వ తేదీ శుక్రవారము

(1) ధాన్యములు

పరియోలు తా 1-కి రు 85-0-0	తెలకూ 45-0-0	వరకూ
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వరకూ
కుసుమ తెనాలి ,, ప 48 గలవి రు 18-0-0	14-0-0	
నెలూరి ,, డిటా ,, 16-3-0	17-0-0	
డిల్లి ,, డిటా 45 గలవి ,, 16-3-0	17-0-0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12-0	9-0-0	
మవ్వలు ,, ,, 24-0-0	28-0-0	

(2) సువర్ణ ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 208	రు 11-0-0	రు 12-0-0
సెనగలు ,, డిటా ,, 10-12-0	11-8-0	
పెసలు ,, డిటా ,, 10-12-0	11 4-0	
మినుములు ,, డిటా ,, 12-8-0	18-12-0	
ఉలము ర 164 ,, ,, 9-4-0	10-4-0	

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె తా 1-కి	రు 160-0-0	170-0-0
తెయ్యి తు 1-కి ,, 14-0-0	26-0-0	
కొండాపురం కేరునూనెకట్టా 1-కి ,, 60-0-0	82-0-0	
యితర ప్రదేశము ,, ,, 55-0-0	58-0-0	
తరునూనె గానగ తా 1-కి రు 142	మి.కా.నూ.నె 185	
అమడము నూనె తా 1-కి	రు 180-0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయకుపు తా 1-కి	రు 205-0-0	210-0-0
బారపసుపు ,, రు 140-0-0	160-0-0	
మిరపకాయలు (గుంటూరు) తా 1-కి రు 90-0-0	120-0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమంగు నులుగు 1-కి రు 45,	50	
కాళహస్తీ పాయకట్టు ,, రు 60,	70	
బెల్లము తా 1-కి	రు 36-0-0	60-0-0
చింతపండు తా 1-కి	రు 26-0-0	42-0-0

(5) ఇనుము

కట్టలు రఖం తా 1-కి	రు 85-0-0	86-0-0
చడరం ,, 84-0-0	27-0-0	
రవుండు ,, 84-0-0	88-0-0	

(6) లోహములు

కండి 100 తులంకు	రు 18-0-0	82-0-0
బంగారము, తులము 1-కి	రు 25-8-0	25-8-0
నవరస 1-కి		15-8-0
ఇత్తిడి తా 1-కి	రు 280-0-0	285-0-0
చాడి డిటా	రు 820-0-0	885-0-0
అస్కా చక్కెరం 1-కి	రు 40-0-0	40-8-0

(7) రంగులు చిల్లరలు

ఆరవర్ణము	20 డిగ్రీలు	రు 85-0-0
కొట్టి కృష్ణము	డిటా	డిటా
సింగం	డిటా	డిటా
నల్లం	డిటా	రు 80-0-0

మోహి నీ తైలము

5 తు|| నూనెల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు మోగమైనది.

ఇదిమనోపదేశము చేయు విద్యావంతు, వీక్షిస్తు, ఉత్సాహి, ప్రజలు మొదలగువారికి ముఖ్యమైన, విశ్రాంతినిచ్చును. మంచులు మోహాదానములకు ప్రాచుర్యము కలుపును మనోహరముగా చేసి కాపాడును. ఈతైలమునకు కలపబడియున్న మహానవ శిష్యులవికాడు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇనుప పాదము వాలనకుచే పరిమళము వ్యాపించును. తలలోనుండును పుట్టు నివ్వరు. దీనియందు మనోహరముగ మహానవ ద్రవ్యములను చేర్చి వియోగులయొంది నేలకొలది సేనల విక్రయించి మెప్పుబడనీయున్నాము. నేయేలబడికాచరించిన నిజమైతియగును

మంచునీటి నూనె

తైల సీసా 1-కి రు 0-12-0 బి. బి. నకర 0-11-0 ఈ నూనెను రాచిన మంచు పొట్టుబూలుట, జల, గోకురు పుండ్లు మొదలగునవి మోనును. దీనివలన వెంకటేశుడు హానిగలవారకు చక్కంగు తెరుగు గలదు. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు, బొంబాయి.

హాస్యసెంటు జార్జి గెజెటు

(జూలయి 29వ తేదీ మంగళవారము)

రిజిస్ట్రారు మేజరు, హమీదుసింగు బహదూరుగారిని గవర్నరుగారు ఇంజనీరు ఏ. డి. కాంపుగా నియమించుకొనిరి.

నాకాశాఖ

బి. సి. స్కాటుగారిని మదరాసు హాస్య ట్రస్టీగా నియమించిరి.

లాశా

ఎక్. నరసింహంగారిని, బరంపురం సబ్ కలెక్టరుగా నియమించిరి

ఈదిగువవారిని స్పెషలు బెంచీమేజిస్ట్రేటుగా ఆయా ప్లములందు నియమించిరి:—సుబేదారు మేజరు పి. సోమయ్య నాయుడుగారు, బెజవాడ. హెచ్. ఎం. డి. సయ్యదు హుస్సేనుగారు, ఎం. చిన్నగురవయ్యగారు, కొర్నిపాడు సుబ్బరావుగారు. నంద్యాల, కర్నూలుజిల్లా.

అభివృద్ధిశాఖ

బ్రాహ్మ్యంపల్లి ఎక్. భీమసేనరావుగారిని అనంతపురం జిల్లా బ్రాహ్మ్యంపల్లియందును, లొచ్చర్ల గంగాధరశాస్త్రిగారిని హిందూపురమునందును ఆహారీ అసిస్టెంటుజిస్ట్రేటులుగా నియమించిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలనశాఖ

డా॥ బి. తంగమ్మగారిని విశాఖపట్నం మునిసిపలు కాన్సిలరుగా నియమించిరి.

అనంతపురం పురపాలక సంఘసభ్యులుగా నీడిగవ వారు ఎన్నుకొనబడిరి:—ఎ. కొండప్పగారు, ఎస్. శ్రీవాసులుగారు, మానేపల్లి నారాయణరావుగారు, బి. సి. ఆదెప్ప చెట్టిగారు, గార్లదిన్నె శ్రీరాములుగారు, జానబు సాదురదీను సాహెబుగారు, సోలమాడ వెంకటసుబ్బయ్యచెట్టిగారు జానబు అమీరుద్దీనుగారు, టి. గిరియప్పచెట్టిగారు, భోగిపెట్టి సంగప్పగారు, టి. లక్ష్మీవారాయణచెట్టిగారు.

భీమసేనపట్నం పురపాలక సంఘమునందు ఎం. అప్పల నరసయ్య నాయుడుగారు సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

హిందూపురం పురపాలక సంఘసభ్యులుగా ఎం. మల్లగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

విద్యాశాఖ

గుంటూరుజిల్లా విద్యాసంఘమునకు డి. బి. పి. శిరియతిరాసలు నాయుడుగారు అధ్యక్షులు గ ప్రభుత్వమువారిచే నియమించబడిరి.

క. సుందరరావుగారు కృష్ణాజిల్లావిద్యాసంఘసభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

బల్లారిజిల్లా విద్యాసంఘసభ్యులుగా కోమారు బ్రహ్మశాస్త్రిగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

విశాఖపట్నం జిల్లావిద్యాసంఘమునందు పూసపాటి మహార వెంకటపతిరాజుగారు అధ్యక్షులుగను, మంగిపూడి కామయ్యపంతులుగారు ఉపాధ్యక్షులుగను ఎన్నుకొనబడిరి.

నాల్గవ శాఖ

భీమ జిల్లా సుగారు రూపకమిడియందు ఈదిగువ సభ్యుల నియామకములు జరిగిరి. గౌ॥ మాట్లపూటపానే ప్రస్తుత ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారు కమిటీ సభ్యులుగ నుండురు. గౌ॥ నాల్గి మాధవను నాయుడుగారు రోక సభ్యులుగను, బి. బి. పి. ఆర్. తిరువెంకటాచారిగారు స్కూలుకాజీగొట్ట చీఫ్ జడ్జిగా రోక సభ్యులుగను, పల్లికు ప్రాసిక్యూటరు జాను కోలియన్ ఆడముగా రోక సభ్యులుగను నియమించబడిరి.

పబ్లిక్ వర్క్స్

ఎస్. రామయ్యగారిని గోదావరి పబ్లిక్ వర్క్స్ విభాగమునందు అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగా నియమించిరి.

ఈదిగువవారు జరిగినవి:— ఎక్. జి. జోసఫ్ అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగా రి ని ముండు గా వాల్తేరు సర్కిలు నకు, పి. ద. ప. గంజాము జిల్లా బరంపురం సబ్ డివిజనుకు మార్చిరి.

పి. వెంకటరమణరాజుగారిని అసిస్టెంటు ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరు బరంపురం సబ్ డివిజనునుండి మానవరమునకు మార్చిరి.

జి. జగన్నాధరావు నాయుడుగారిని మానవరము సబ్ డివిజను నుండి కోరాపుట్టి డివిజనుకు మార్చిరి.

బి. కె. గోవింద మీనమగారిని కోరాపుట్టి సబ్ డివిజను నుండి వాల్తేరు సర్కిలు టి. ఆర్. ఎస్. సబ్ డివిజనుకు మార్చిరి.

1 వ తరగతి మిలిటరీ అసిస్టెంటు సర్జను టి. జె. గిబ్బునుగారిని ధారాపురం పురపాలకసమితినుండి మదరాసు మెడికల్ కాకాశీ అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరుగా మార్చిరి.

లోకమానాభ బాలగంగాధరతిలక్



వార్షిక స్మారక బహిరంగసభ

తిలక్ ఘాటు లో

(ట్రైప్లికేను బీచి-ప్రెసిడెన్సీ కాలేజికెదుట)

ఈ ఆగస్టు నెల 3 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయం కాలము 5 గంటలకు జరుగును

శ్రీమాన్. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి రధ్యక్షత వహించెదరు

వేలకొలది గాపారులు విచ్చేయ ప్రార్థితులు

దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య గారు చేయు హెచ్చరిక

అహమ్మహాబాదుగో! అఖిల భారత సంఘమువారు చేసిన నూలువడుకు తీర్మానమును గూర్చి పైన చెప్పిన నూలువడుకు తీర్మానమును గూర్చి అఖిల భారత ఖద్దర బోర్డువారు ప్రచురించిన ప్రకటన ననుసరించి ఈ క్రింద వివరించిన సలహాలు సభ్యులు గమనించి ఆచరణలో పెట్ట ప్రార్థితులు.

(1) ఆంధ్ర రాష్ట్రములోని ప్రతిస్థానా తాలూకా సబ్ డివిజన్ జిల్లా సంఘములలోని ప్రతిసభ్యుడును, ఆంధ్ర రాష్ట్ర సంఘములోని ప్రతిసభ్యుడును మరియు ప్రతి గ్రామ సంఘములోని కార్యదర్శి అధ్యక్షులు మొదలగు కార్యనిర్వాహక వర్గములోని ప్రతిసభ్యుడును పై చెప్పిన తీర్మాన ప్రకారము నూలువడికి పంపబడులు.

(2) పంపెడినూలు ప్రతిసభ్యుడును స్వయముగా వడుక వలెను. కొంతముతక కొంతసన్నము గాకుండ సమానముగా సాపుగా నుండవలెను. తగినంత పురికలిగియుండవలెను. నెల మొత్తముమీద అధముము 2000 గజముల పొడవును తక్కువగాకుండ వడికి పంపవలెను.

(3) వడికిన నూలు 8 అడుగుల పొడవుగల చిలిపలుగా పోయ వలెను. 100 పోగులకు ఒక కట్టు చొప్పున మొత్తము 10 కట్టు గట్ట వలెను. చిలిప మొదటి పోగు మొదలున్ను, చివర పోగు కొనయున్ను, విడిగా కనుపడునట్లు కట్టుకు దరిగా చుట్టవలెను. ఒక కార్డుమీద సభ్యుని పేరు ససంఖ్య (తెలిసిన యెడల, కేయవలెను. లేనిచో ఖాళీయుంచవలెను. రాష్ట్ర ఖద్దర బోర్డువారు చేతురు) పేరు చిరునామా, కాంగ్రెసు సంస్థలోని హోదా, నూలు పొడవు, తూకము సిరాతో నమోదు పరిచి, ఆకార్డును, ఈ చిలిపకు అంటగట్టవలెను.

(4) ప్రతిసభ్యుడును తయారుచేయు నూలు రాజ్ పు ఆగస్టు 10 లేదా 11 తేదీ లోపుగను, అటుపిమ్మట ప్రతి నెల 10 లేదా

లోకమాన్యుని వర్ధంతి

తిరువళ్ళిక్కేణి సముద్ర తీరమున బహిరంగసభ ఈ ఆగస్టు నెల 3 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయం కాలము 5 గంటలకు శ్రీమాన్. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి అధ్యక్షత క్రింద జరుగును.

పైన భాగో. సి. గోపాలమిసను, వేమవరపు రామదాస పంతులు, టి. వి. గోపాలస్వామి మొదల్యారు, వి. చక్కెయ్య, టి. వి. కళ్యాణసుందర మొదల్యారు, గద్దే రంగయ్య నాయుడు, రంగనామయ్యంగారు, అల్లూరు హిందుభాను, ఎస్. సత్యమూర్తి, సోదరి బాలాంబాళు, కే. వి. కేవలయ్యంగారు, టి. ముద్దుకృష్ణయ్యగార్లు మున్నగువారు రుపన్యసింతురు.

చెన్న పురి మహాజనసభ మండల ద్రావిడాంగ్ర కాంగ్రెసు సంఘములు ద్రావిడాంగ్ర స్వ రాజ్య సంఘములు కిలాఫత్ సంఘములును కలసి యీసభ సేవ్పాటు చేసిరిగాన పౌరులు వేలకొదిగా విచ్చేయగోరెద మని ప్రైసంఘములవారు ప్రకటించిరి.

లోపల అఖిల భారత ఖద్దర బోర్డువారికి చేరవలెను. కను ట్లు పంపునిమిత్తము ప్రతి నెల 3 వ తేదీ లోపలనే ఆంధ్ర ఖద్దర బోర్డువారు కార్యదర్శికి గుంటూరు, ప్రతిసభ్యుడు తమతమ నూలు పాకెట్టులను అందచేయవలెను.

(5) అట్టిసభ్యులు కొందరిక్క గ్రామములగుటచే గాని, లేదా సమీప గ్రామ స్థులై యుండుటచే గాని, వారికి కుకర మని తోచి యెడ తమపాకెట్టు లన్నిటినిచేర్చి పెద్దపాకెట్టుచేసి, గుంటూరు కార్యదర్శిగారి తావుకు పంపవచ్చును.

(6) పావలా చందాదారులచేత ఎన్నుకొనబడినట్టి యెడల పైసేర్పొనబడినట్టియు, సభ్యులేగాక, తదివరులు కాని సుఅభిమానులు, దేశసేవకులు, జాతీయ పాశాలాపాయలు, అధికార్లు, శిష్యులు, స్వాతంత్ర్యనిరసలుహుడ ఇతే నూలువడికి, తమకు మార్చితమైన కానుకలు అఖిల భారత ఖద్దర సంఘమువారికి అర్పింపవచ్చును. సద్వినియోగము చేయబునని సమస్త మియ్యగలము.

ఆంధ్రదేశము తనవిద్యుక్తమును నెగవేర్చి రాజ్ లోకల్ మిన్నయై మెలయుగాత.

మే వాడు మహారాజు

రాజ్యమును వదిలిపోవలెను

ప్రభుత్వ ప్రతినిధి ఉత్తరము

మేవాడు పాలిటికలు ఏజంటు ఆర్. యి. హాలండు గారు మేవాడు మహారాజువారికి వ్రాసిన లేఖను రాజస్థాన్ ప్రభుత్వ ప్రతినిధి డి. ఎస్. పథికు (అబ్దుల్) గారిచే నిజామాబాదులో ప్రత్యేక న్యాయస్థానమున తేబడిన రాజ ద్రోహపురేసు విచారణ సందర్భమున పథికుగారు దాఖలు చేసిరి.

హాలండుగారి లేఖ నకలు

“రాజపుటానా ఏజన్సీ”

మకాం-ఉదయపూరు, 17, జూలై 1921.

డి. డబ్ల్యు 1/55:—

గౌరవనీయులగు మిత్రులకు:— మీరు (మేవాడు మహారాజువారు) పంపిన ప్రత్యుత్తరమును నిన్న పండిత సుకదేవ ప్రసాదుగారు నాకు నోటిమాటగా తెలిపిరి. రాజప్రతినిధి గారు వ్రాసిన లేఖ నిదివరకే మీకు నోటిమాటగా తెలిపితిని. ఇప్పుడు వ్రాతములముగా పంపుచున్నాను.

మేవాడు సంస్థానమున స్థితిగతులు చాల విపరీతముగా ఉండుటచే యికమీదట మీరు పరిపాలనమున నెక్కువ జోగ్యము కలుగజేసికొనగూడదని రాజప్రతినిధి నిశ్చయించెను. అట్లు వత్సరములనుండి పరిపాలనావిధానము నంతన మీచేతిలోనే యుంచుకొనవలెనను నసాధ్యపు ప్రయత్నమును మీరు యుచుంటిరి. రాజకీయసంస్కరణములను చేయుటవసరమని యిండియాదొరతనమువారు చెప్పుచున్నారని మీకు నొక్కిచెప్పి ను మీరు వారిసలహాను వినుటకు సిద్ధపడలేదు. రానురాను పరిపాలన మత్సర్యముగ చేడిపోయినది. ప్రజలు మొదట నసయ్యలై మిన్నకుండి గాని ఇప్పుడు బహిరంగముగ తమ కమ్మతిని తెలిపి విమర్శించుచున్నారు. అన్నికాఖలలోను చుగండితనము ప్రబలినది. ప్రజలందరికిని బాధకలుగుచున్న ప్రజలఅసంతృప్తి అత్యధికముగటచే రాజకీయసంస్కరణలు దానిని బాగుగా నుపయోగించుకొనుచున్నారు. ఇందువలన మేవాడుసంస్థానమునకుమూత్రమేగాక యితర సంస్థానములకును బిటిషుఇండియాకునుగూడ నష్టముకలుగవచ్చునని రాజప్రతినిధికి తోచినది. కాన మీరక మీరాజ్యాధికారమును చాలించు గాని మీకుమారునిపరముచేయుటవసరమని రాజప్రతినిధి నిశ్చయించెను.

ఇప్పుడు మీరు వాక్కి కృషిలో నున్నారు గాన వాక్కి కృషిగల రాజ్యమును వదిలితిని మీరు వెల్లడించినచో మీ కత్తివ కట్టిభంగమును కలుగదు. ఈరహస్యము వెల్లడికాదు. నివేదయమునమీతో స్వయముగా మాటలాడినపుడుగొంత సకారమును మహారాజు కుమారుగారికిగాని ఉన్నతోద్యోగుల గాని వశపరచుట కభ్యంతరములేదు. కాని ఫలిత పర్యవసాన పరిష్కారాధికారము మీచేతిలోనే యుండవలెననియును బదినములు గడువిచ్చిన ఆలోచించి ప్రత్యుత్తర మిచ్చెద యు మీరు నెలవిచ్చితిరి.

ఆ విషయములను నేడు నేను తంలివార్తద్వారా యిండియా దొరతనమువారికి తెలుపుచున్నాను. వారివద్దనుండి త్యుత్తరము రాగానే మీకు తెలియజేసెదను.

ఇండియా దొరతనమువారు చేసిన 462 ఆర్. 29-10-20 ర్యాసను ప్రకారము బహిరంగవిచారణ జరుపుటకు మీ ముఖ్య లేదో నిర్ధారణగా తెలుపగోరెదను. మీ కనవసర సమస్తావశ్యమును కలిగించుటకు యిండియా దొరతనము రెంతమాత్రమును కోరుటలేదు.

నాకు మీపట్ల నత్యధికము గౌరవముగలదు. ఇట్లు మీకు స్వాగతమును మిత్తిడు “ఆర్. ఇ. హాలండు” (హిందు)

పురుషోత్తమరాయగారి కేసు

నిన్న నీ కేసులో బాలుబాయి దేశాయిగారు బొంబాయి హైకోర్టులో వాదించుచు రాయగారి రిటినరకే గొప్పనష్టమును పాలైరిగాన ఆయన పేరుతోలిగింపవలదని ప్రార్థించెను. (అ. ప్రె.)

అమెరికను వైమానికులు

నూటికి 99 పాళ్లు జయించెదమనిరి. ఇంగ్లండునుండి వచ్చు ఇంగ్లీషుప్రజల మర్యాదను కొనియాడిరి.

కడపజిల్లా బోర్డు అధ్యక్షత

శాసనసభలో కోటిరెడ్డిగారు అడుగనున్న ప్రశ్నలు

మదరాసు శాసన సభ్యులు కె. కోటిరెడ్డిగారు ఈదినక్ష ప్రశ్నలను రానున్న శాసనసభలో అడుగదలచిరి:—

1. స్థానిక స్వపరిపాలన కాఖ మంత్రిగారిదిగువ ప్రశ్నలకు తరు విచ్చెదరా?

(1) కడపజిల్లా ఏయే విషయములలో వెనుకబడియున్నదని ప్రభుత్వమువారు దలంచుచున్నారు? జిల్లాబోర్డు సభ్యులేకగ్రీవముగా అధ్యక్షుని ఎన్నికహక్కుగోరుచు తీర్మానించి యుండు ఏకాగ్రణముచే జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుటకు తగియుండలేదని కలహ జేసిరి.

(2) కర్నూలు జిల్లాకు ఎన్నికహక్కు నిచ్చుటకు కడప జిల్లాకన్న ఏ విషయమున మించియున్నది?

(3) అధ్యక్షపదవికి నియమించుటకు మహమ్మదీయుల లోగాని, నిమ్నజాతులలోగాని ఎవరైన తగినవారున్నారా యని జిల్లా కలెక్టరుగారిని ప్రభుత్వమువారు సంప్రదించియుండిరా? వా రేమి ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి?

(4) జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షపదవి ఎన్నికకు విడిచిపెట్టుటనుగూర్చి జిల్లాకలెక్టరుని సలహాజేసియుండిరా? వా రేమి సలహానిచ్చిరి? ఏమికారణము? చెలిపిరి.

(5) ఎన్నుకొనబడిన అధ్యక్షుని పరముగా నున్నచో జిల్లాబోర్డుపరిపాలన చేడిపోవునని ప్రభుత్వమువారు దలంచుట కారణ మేమి?

(6) ఎన్నికకు విడిచిపెట్టినచో ఎవరు ఎన్నుకొనబడుటకు తగియున్నారో, వారి గుణవిశేషము లేవో ప్రభుత్వమువారు చెరుంగుడరా?

(7) జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షపదవి ఎన్నికకు విడువక తమ చేతిక్రింద నుంచుకొనునంతకారము కడపజిల్లా వెనుకబడియుండక అభివృద్ధిజేసి ఎన్నికహక్కు సంపాదించుట అర్హముగా దానిగా జేయుటకు ప్రభుత్వమువారు రేమిప్రయత్నము జేయుచున్నారు?

2. కుంగభద్ర, సంగమేశ్వరం ప్రాజెక్టులపై ఎన్నియొక రములు సాగుబడికి వచ్చునట్లు అంచనా వేయబడెను.

3. కర్నూలు కడప కాలువను వెడల్పు జేయుటకు నూచన గలదా? చేసినచో ఎన్నాళ్లలో జరిగెదరు?

6. దత్తమండలములలో బాంబులను తయారు జేసి ప్రజలను జంపుట కుపయోగించు యత్నములను ప్రభుత్వమువారు తరిగినచో వాటిని నివారించుటకు ఏమియత్నముల గావించుచున్నారు?

5. హైస్కూళ్లలో దేశభావలద్వారా విషయములబోధించుటనుగూర్చి విద్యాకాఖ దైర్ఘ్యుగారు జిల్లా సెకండరీ విద్యాసంఘముల అభిప్రాయముల చెలిసికొనిరా? వారేమి చెలిపిరి. ప్రార్థనవిషయమున “అభివృద్ధిబంధన” (కాన్వెన్షన్ క్లాజు) గూర్చి వారిని సంప్రదించియుండిరా?

6. దత్తమండలములలో ఏ ఒకతాలూకాయందు సంపూర్ణమద్యపాననిషేధము ప్రయత్నించుచున్నారా?

తీర్మానములు

కోటిరెడ్డిగారు ప్రతిపాదించునట్లు తీర్మానములు.

1. దత్తమండలములలో ప్రతి జిల్లాయందును కలెక్టరు, జిల్లాజడ్జి, జిల్లాసూపర్వైంటు, శాసనసభకు ఎన్నుకొనబడినవారు గూడిన ఒక ఉపసంఘమును నియమింపవలెను. ఆసంఘము వారికి జిల్లాలోని నానగజెటెలు, పోలీసు మెజిస్ట్రీయలు కాఖోద్యోగుల చర్యలను విచారించునధికారము నొసంగవలెను. వారికి వేతనాభివృద్ధి, ఉద్యోగమునుండి తీసివేయుట మున్నగు విషయములలో ఉపసంఘమువారి శిఫార్సులను పాటించవలెనని యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నారు.

2. అడవి పరిపాలనసందర్భమున కడపజిల్లాలోని రయి కుటుకుల యిబ్బండులను విచారించిగొని నూచనలు చేయుటకు గాను ఉద్యోగులు, ఉద్యోగేతరులు గూడియుండిన ఒకఉపసంఘమును నియమింపవలెనని యీసభవారు గోరుచున్నారు.

హిందూస్థానుదినపత్రిక

సంపాదకుడు ఫణికురుగారు

హిందూస్థాను ఆనుపేరుతో ఆమృతసరులో ఫణికురుగారి సంపాదకత్వముక్రింది ఆంగ్లభాషలో నొకజాతీయదినపత్రిక త్వరలో వెలువడవచ్చును. ఈపత్రిక అకాలీకీద్యగుమును పుష్కలమును. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి మ్యునిసిపలు

కార్పొరేషను

ప్రభుత్వమువారు నియమించుట

కార్పొరేషను కమిటీవారి యాజ్ఞేపణ

బొంబాయి, జూలై 31:—మ్యునిసిపలు శాసనమునకు సవరణలను నూచించుటకై నియమింపబడిన కార్పొరేషనుకమిటీవారు మ్యునిసిపలు కార్పొరేషనులోనికి ప్రభుత్వమువారు రెవ్యూని నియమింపగూడదని ఆజ్ఞేపణ తెచ్చిరి. ఓట్లనిచ్చు అధికారము ప్రజాసామాన్యమున కీయబడి యుండుటచే నిమ్నజాతులను మరికొంతమంది తెలుపుటకు ప్రభుత్వమువారు కొంతమంది సభ్యులను నియమింప వసరములేదని యీ కమిటీవారు నివేదికలో చెప్పుచున్నారు. ఇష్టమైనయెడల నెలకు 5 రూపాయల అద్దె నిచ్చువారి కీ యధికార మిచ్చిన బాగుండునని వీరు తమ యభిప్రాయమును చెబుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

కాశీర పట్టు యంత్రాలయము

పనివాండ్ర నమ్మె

లాహోరు, జూలై 28:—కాశీర పట్టుకొన్నింటలో సీనియరు సభ్యులగు జైనరలు రాజా సర్ హరిసింగుగారు గావించిన యొకప్రకటన కాశీరపట్టు యంత్రాలయములో పని చేయువారిలో కొంత ఆందోళన కలిగినవనియు అందువలన ప్రభుత్వమువారు కొంతమందిని అరెస్టుచేయవలసినవనియు చెప్పుచున్నది. ఈయరెస్టు జరిగిన వెంటనే కొంతమంది రోహిద్రులై గుంపుగా బయలుదేరి మర్గర్ హెరానానగరకు పోయి వారిని విడుదలచేయవలసినదని కోరిరి. జిల్లామేజిస్ట్రేటు మందలించిన పిదపకూడ వీరచ్చటనుండి లేచిపోకుండుటచే మిలిటరీ దళములువచ్చి వీరిని వెడలగొట్టెను. ఎవ్వరును చనిపోలేదు. ఎవరికిని తీవ్రమైన గాయములు తగులలేదు. పనివాండ్రొకను సమ్మెమీదనే యుండుటచే పట్టు యంత్రాలయము మూయబడియే యున్నది. ఎట్టివరకులను కోరకుండ పనివాండ్రు చాలి నంతమంది రాగానే దానిని తెరువవలెనని అధికారులు చూచుచున్నారు.

సేలంజిల్లా బోర్డు

ఫౌక్సుగారు అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకొనబడిరి

సేలం, జూలై 29:—ఉపాధ్యక్షుడుగా రావుసాహెబు ఎల్లప్పచెట్టియారు యం. యల్. సి. గారి అధ్యక్షతక్రింద నేడు జరిగిన సేలం జిల్లాబోర్డు మామూలు సభలో ఫౌక్సుగారికి 22 ఓట్లు వచ్చుటచేత వారు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులుగా యెన్నుకొనబడిరి. వారి ప్రత్యేకి 19 ఓట్లు మాత్రమే వచ్చెను. (అ. ప్రె.)

తంగమిరా సాహెబుగారికి స్వాగతము

సేలం జూలై 29:—సేలం సెంట్రలు తెయిలునుండి విడుదలచేయబడిన తంగమిరా సాహెబుగారికి స్వాగత మిచ్చుటకై సేలం కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు సంఘముల యేర్పాటుక్రింద విక్టోరియా మార్కెటులో నేడు సేలం పౌరుల సహిరంగ సభ యొకటి జరిగెను. హుస్సేన్ మియాన్ రౌఘుగారు కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు మహమ్మదీయ ప్రజల తరఫున తంత్రిగ మిరాసాహెబుగారికి స్వాగత మొసగిరి. (అ. ప్రె.)

ఇండియాప్రభుత్వ ఋణము

కలకత్తా, జూలై 31:—ఇండియాప్రభుత్వ ఋణపు చందాలు యిప్పటికి దాదాపు 10 కోట్లవని కలకత్తా కలెక్టరులు తెలియజేయుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

విప్లవకారుల పక్షము

భబులోష్ రాయ అరెస్టుచేయబడుట

కలకత్తా, జూలై 31:—భబులోష్ రాయయను దక్కానివాసినద్ద 48 తోటాలుగల ఒకవ్యాపకృతు, పూర్తిగా చట్టేయబడిన 6 అరలుగల ఒకరివల్లారను కనుగెను. అతడేమియు చెప్పవని నిరాకరించి అరెస్టుచేయబడెను. ఇష్టకామిలోని భాషని పోలీసుచాచు ఆనుమానపడుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

స్థానిక వార్తలు

సంగీతకచేరి:—రేపు (శనివారం) సాయంత్రం 5 గంటలకు తిరువల్లి క్లబ్బింగ్ రౌండు మొదటిసారి 81 రుగల 'వారదాహ'లో బెంగళూరు తాయిచే సంగీతకచేరి జరుపబడును.

జేబీయర్ల సమాజము:—రేపు సాయంత్రం 5.30 గంటలకు వావిళ్ల వారి ముద్రాలయమున ప్రార్థన జరుగును. ముఖ్యము ౫౫ 8 గంటలకు పెరంబూరులో మాధవరము కోట్ల 80 నెం. ప్రార్థన గృహమున విద్యార్థులకు ప్రార్థన తరగతి నమావేశ మగును.

తిరుత్తనిలో రైలుబండి పట్టాలనుండి తొలగెను
నిన్న రాత్రి 11 1/2 గంటలకు తిరుత్తని రైలు స్టేషనువద్ద 273 వ నుంబులైను పట్టాలనుండి తొలగెను. ప్రాంతము మేమియును కలుగలేదు. (తిరుత్తని స్టేషన్ విలేజ్ తంతి వార్త.)

తిరువల్లికేరి సంగీతసభ

కచీరుదాసు హరికథ
ఈ ఆగస్టు 3 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 4 గంటలకు తిరువల్లి కేరిలో వెంకటాచలపెట్టి పీఠిలో 1 నంబుల గృహమున త్రిపురసుందరి అనునామె కచీరుదాసు చరిత్రమును గూర్చి కాలక్షేపము చేయును.

భారత మహిళాసమాజము:—పైసమాజమువారి యాజమాన్యమున రేపు సాయంకాలము 5 గ సౌందర్య మరియు మదరాసునగర స్త్రీలసభ జరుగును. సమాజము కొనసాగించు విధానముగూర్చియు, వరదలసహాయసంఘ మొకటి స్థాపించుటను గూర్చియు చర్చ జరుగును. సహావయ్యరుగారి సతి అధ్యక్షత వహించును.

వరదలసహాయము - గవర్నరుగారి అధ్యక్షత క్రింద బహిరంగసభ:—చెన్నై పురి పౌరులు కోరినందుకు గాను ఆగస్టు 4 వ తేదీన విక్టోరియాపబ్లిక్ హాలులో ఒక బహిరంగసభ గా విం చి వ ర ద ల స హ య స ం ఘ ప్రజలకు సహాయముజేయుటను గూర్చి విచారించునట్లు ఖాసుబహదూరు ఉస్మానుసాహెబు, మదరాసు మేరీపుగారు దెలియజేయుచున్నారు. ఆసభకు గవర్నరుగారు అధ్యక్షులుగా నుందురు. సవరు సభకు కార్యక్రమము నిశ్చయించుటకై ముందుగా రేపుడయము పచ్చయ్యప్ప కళాశాలలో ఒకసభ జరుగును.

విద్యాసంస్థలకు స్థానికసంఘములసహాయము: ప్రభుత్వసహాయమును బడచుచున్న విద్యాసంస్థలకు స్థానిక సంఘములు విరాళములొసంగగూడదని, ప్రభుత్వమువారు యిదివరకు శాసించియుండిరి. ఈ నిబంధనను మార్చదలంచి, యీ దినపత్రములపై ఆట్టివిద్యాసంస్థలకు స్థానికసంఘములు విరాళములొసంగవచ్చునని ప్రకటించుచున్నారు:— (1) విద్యాలయము సంస్కృతము నేర్పునదియో, లేక రాజధాని యంతటినుండియువచ్చి నేర్చుకొను ప్రత్యేకవిద్యుగతపునట్టి సంస్థయైనగావలెను. (2) ప్రభుత్వమువారిచ్చు గ్రాంటుతో సహా స్థానికసంఘములవారిచ్చు విరాళము విద్యాసంస్థ ఖర్చులలో సగమువంతునకు మించగూడదు. ప్రతిసంస్థ విషయమున ప్రభుత్వమువారి అనుజ్ఞబడయవలెను.

రాకపోకలు:—గౌ. పానగలు తాజాగారు, పంచాయతీల రిజిస్ట్రార్ జనరలు రా. బి. ఎన్. గోపాలస్వామి అయ్యంగారు, పోస్టు టెలిగ్రాఫ్ జనరలు డైరెక్టరు శ్యామ్సుగారు, పోస్టుమాస్టరు జనరలు హన్సుగారు, ఇండస్ట్రీసు డైరెక్టరు ఇ. ఎన్. భామసు, నాయకు, అభివృద్ధిశాఖ కార్యదర్శి, యాకూబు హుస్సేను గార్లు నిన్న రాత్రి మదరాసు వీడి బోయిరి.

రివెన్యూబోర్డు సభ్యును హెచ్. జి. స్టాక్స్, పి. ఎల్. యూరగారు, స్థానిక స్వపరిపాలనశాఖ కార్యదర్శి, గాని గాగు అండరు సెక్రటరీ, ఛీఫ్ ఇంజనీరు ఆకిన్నగార్లు సేడు చెన్నై పురి వచ్చిరి.

పితృసంఘము:—కడవిన శ్రీరవారమునాడు సాయంత్రం చెన్నైపట్నం, క్రైస్తవనాయనిగుంట సమీపమున స్థాపించబడియుండు, మునిసిపల్ పాతశాలయందు చదువు విద్యార్థుల పితరులు, పోషకులు ఆ డివిజన్ కవున్సిలరు మ-రా-రా-క్రి సుబ్బరాయమొదలియార్ అధ్యక్షతక్రింద మాడిరి.

అధ్యక్షులు ఇటువంటి సంఘములవల్ల కలిగెడు లాభములు యిట్టివని మిక్కిలివిమర్శగా విశదపరచిరి.

అప్రసంగమును వినిపిమ్ముట ఆసేతులు తక్షణమే మొంబరులు కాగడింగిరి.

ఇటువంటిసంఘమును స్థాపించుటకును వృద్ధిచేయుటకును నొక కార్యదర్శి కావలసియుండుటంబట్టి యెవరిని నియమింప కోరుతున్నారని అధ్యక్షులు ప్రశ్నింపగా యెల్లరు ఏకభావముగా బ్రహ్మశ్రీ వేదమూర్తులైన దొడ్ల వెంకటాచలయ్యగారిని కోరి, వారిని యాస్థానమునకు నియమించిరి.

ఆపిమ్ముట అధ్యక్షులు కార్యదర్శిగారిని బాగుగ యెరుగుదుననినని వారి కార్యదర్శిత్వముక్రింద సంఘము మిక్కిలి అభివృద్ధిచెందునని ప్రసంగించిరి. అధ్యక్షులకు వంతునములతోను దైవప్రార్థనతోను సభముగి నెను. (ఒకవిలేజ్)

కంపునెయ్యి విక్రయము - ముద్దాయివిడుదల

ఒక నేయిన రైతుకు కంపునెయ్యి విక్రయించి మోసము జేసెనని నేరము మోపి ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో కేసు లేబడెను. న్యాయమూర్తి ముద్దాయిని విడిచిపెట్టి 100కి 98 వంతున క్రొవ్వు లేక నూనె గలిపిననెయ్యి విక్రయించినను అది ఆహారమునకు చెడుగుచేయుచు గాన నేరము లేదని తీర్పుజెప్పెను.

లోకమాన్యుని వార్షికోత్సవము

బెజవాడలో మునిసిపలు పాతశాల లన్నియును నేడు (1 వ తేదీ) ఛెయిర్మన్ రామచంద్రరావుగారి ఆధ్వనసారము మాయబడెను. (స్వతీయవిలేజ్ తంతివార్త).

ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘము

చెన్నై పురమున ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘమును స్థాపించుటకు ఆగస్టు 5 వ తేదీ మంగళవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు సౌందర్యమాలలో ము. రా. క్రి. వేమవరపు రామదాసుమతులుగారి యాజమాన్యముక్రింద బహిరంగసభ జరుపబడు నుగావున చెన్నై పురమున, కళాశాలలోనుండు ఆంధ్ర విద్యార్థి సోదరులెల్లరు రా బ్రాధీతులు.

ఇంతవరకును యిటువంటి మహాసంగరమున వందలకొలది ఆంధ్రవిద్యార్థు లున్నను నొక్కవో తేరి తమ కష్టసుఖముల మచ్చటించుటకుగాని, తమ యాశయముల చెల్లడించుటకుగాని, యవకాశము లేదయ్యెను. ఈలోపముదీర్చుటకై సభకు స్థాపింపవలయునని, ఈ ప్రయత్నమున కాంధ్రులెల్లరు తోడ్పడుదురని, విశ్వసించి యెల్లర బ్రాధీంపుచున్నాము. ఆంధ్రవిద్యార్థులెల్లరు సభకువిచ్చేసి జయప్రదముగ నెరవేర్చురని ఆంధ్రమాలయం దు తమకు, గల ప్రీతివిశ్వాసముల చెల్లడింతుడుగాక.

ఇట్లు:—పోలవరం. రామబ్రహ్మం. బి. ఎ. డి. వి. సుబ్బారెడ్డి. ('మెడికల్') కృష్ణశాస్త్రి, బి. ఎ. (ఆనర్సు) నారు మంచి సుబ్బారావు, బి. ఎ. జి. రంగనాయకులు బి. ఎ. పి. వి. కృష్ణయ్య, బి. ఎ.

ఆంధ్ర ఖద్దరు బ్యాంకులమీద

ఈనెల 5 వ తేదీన బెజవాడలో జరిగిన రాష్ట్రీయ ఖద్దరు బోర్డు సమావేశములో శ్రీయుత గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి గారు రాష్ట్రీయ ఖద్దరుబోర్డుకు వర్గింగుకార్యదర్శిగా నుండునట్లును బోర్డుకార్యస్థానము గుంటూరులో నుండునట్లును తీర్మానింపబడినది. ఆ తీర్మానముప్రకారము శ్రీయుత గొ. సీతారామశాస్త్రిగారు వర్గింగుకార్యదర్శిగా నుండురు. గనుక రాష్ట్రీయ ఖద్దరుబోర్డుతో వ్యవహరింప దలచున్నవారు గుంటూరువిరునామకు వారిద్వారానే జరుపవలసినదిగాను కోరుచున్నాను.

భో. పట్టాభిసీతారామయ్య
బందరు 30-7-24.

బహిష్కరింపబడిన ఫిలుములు

థిల్లీరాష్ట్రములో యీదిగువ ఫిలుములు బహిష్కరింపబడినవని ప్రధాన కమిషనువారు ప్రకటించుచున్నారు. (1) ఐదురాత్రి (2) ఎర్రలంతరు (3) బెజింగు స్థేము (ప4) థర్క్ ఐరిస్ (5) బుద్ధుని జీవితము. (ఆం. తె.)

కార్యరేషను ఎన్నికల ప్రచారము

చింతాద్రిపేట సభ

జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమువారి యాజమాన్యమున చింతాద్రిపేట డివిజనుకు టి. పి. మినాక్షీసుందరం పిల్లగారి అధ్యక్షతను బలపరచుటకుగాను నిన్న సాయంకాలము కేవలపెరుమాళ్ కోవెలవద్ద సభ జరిగినది. ఎ. ఆర్. దొరస్వామి అయ్యంగారు అధ్యక్షులుగా నుండిరి.

పి. ఎం. ఆదికేశవులునాయకరుగారు ప్రభుమున మాట్లాడిరి. కార్యరేషనుసభకు రేటుపేయర్లకు బాధ్యతవహించు జాతీయసంస్థగా జేయుటకై కాంగ్రెసువారు ప్రయత్నించుచున్నారని తెలిపిరి. కాంగ్రెసువారు పన్నులులేకుండ జేవదరని చెప్పుచున్నట్లు కొందరు ప్రతిపక్షులు అసత్యప్రచారములు చేయుచున్నారు. పన్నులబాధ తగ్గింపయ్యింతురేగాని పన్నులులేకుండజేయరని తెలిపెను. మినాక్షీ సుందరంపిల్లగారికి, సహాయముజేయు మని కోరెను.

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

క్రిమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు రేటుపేయర్ల కొందరు కాంగ్రెసు విరోధులు కేయుచున్న ప్రతికూలప్రచారమును గమనింపవలె నని హెచ్చరించిరి. వారు సంఘభేదములను, పక్షభిమానములను పురికొల్పుచున్నారు. ఓటరులను తప్పుదారినిబెట్టు యత్నించుచున్నారు. వారిజ్ఞమాయలలోబడక కాంగ్రెసువారి నంటియుండుదని సభ్యులను కోరెను. మునిసిపలు విషయములను రాజకీయములకు సంబంధములేదని కె. వి. రెడ్డిగారిని. ఇదీనిజముగాదరియు, బాగుగ గమనించినవో రెండింటికీ పరస్పరసంబంధము గలదనియు అయ్యంగారు దెలిపిరి. మినాక్షీసుందరం పిల్లగారిని ఎన్నికలలో నెగ్గునట్లు చేయుదని కోరిరి.

టి. ఆదినారాయణ చెట్టిగారు పురపాలకసంఘముల పరిపాలనగూర్చి విపులముగా దెలిపి, అన్ని రాష్ట్రములలోను ప్రజాసంస్థలను జాతీయసంస్థలుగా మార్చిరి. కావున, ఇచ్చటగూడ నట్టిప్రయత్నములు చేయవలెనని తెలిపిరి. ఈవిషయమున ఓటరులకుగల బాధ్యతను తెలిపినపిదప మినాక్షీసుందరం పిల్లగారిని సభ్యులుగ నుండుమని కోరిరి. పిదప ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్య, వి. ఎల్. శాస్త్రి, మినాక్షీసుందరం గార్లు పరస్పరించిరి.

చెక్కులమోసము

అలహాబాదు, జులై 29 :—కాపెను సి. హెచ్ గారెటు గురకాపెనుకోర్కొని రెండు చెక్కుల విషయమున మోసముజేసినందులకు సోమవారమునాడు అలహాబాదు జాయిం జిల్లా మేజిస్ట్రేటువద్ద చార్జిచేయుబడిన. ముద్దాయి ప్రెవిలియను క్లార్కుకంపెనీవారి వద్దకుపోయి బొంబాయి కాక్కుకంపెనీ పేరునన్న చెక్కునూరురూపాయలనిచ్చిడబ్బుతీసికొనెను. పిదప అది చెల్లకపోయెను. మరిరెండు కోజులై నపిదప యం. యస్. రాధారాయకంపెనీకి పోయి 30 రూపాయలకు గుడ్డలుకొని బొంబాయి లాయిడ్సుబాంకిపేర నూరురూపాయల చెక్కునిచ్చి మిగతాడబ్బు పుచ్చుకొనెను. ఈచెక్కుగూడ చెల్లలేదు. ముద్దాయి తప్పేమియును లేదని వాదించి తనఆక్కంటుకు మించిన చెక్కులని తెలియలేదనియు డబ్బుబాగానున్నదనే నమ్మకముండెననియు యిందులకు సాక్షులను గూడ దెచ్చెదననియు చెప్పెను. మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దాయి దొంగతనముగ మోసముజేసెనని చార్జిచేసి ఆగస్టు 5 వ తేదీకి వాయిదా వేసెను. (ఆం. తె.)

శ్రీ మైలవరము బాలభారతి సమాజము బెజవాడ

మైలవరం హాలులో

2-8-24 తేదీ శనివారం రాత్రి

రాధాకృష్ణ నాటకమును

ప్రదర్శింతురు

టికెట్లు ధరలు మామూలు ప్రకారమే

రూ. 2, 1.8.0, 1.0.0, 0.8.0

కె. పట్టాభిరామయ్య

కార్యదర్శి

సివిలుజస్సు కమిటీ

విచారణ

డా. ఎన్. స్వామినాథనుగారి సాక్ష్యము

సివిలుజస్సు విచారణసభయవారు గాన్వాల్ రాం కినుగారి అధ్యక్షతత్రేంద్ర మరల నిన్నటిదినము సమావేశమైరి. డా॥ ఎన్. స్వామినాథను అడ్వోకేటుగారు సాక్ష్యముచెలిపిరి. హైకోర్టులో మొదటి రెండు అసీళ్లను విచారణజేయువిధము చెలిపిరి.

డాక్యుమెంటు అచ్చువేయు టనవసరము

రెండవఅసీలునందు దిగువకోర్టుత్తీర్పు నకళ్లను తైపు వేయించితెచ్చిన జాలననిరి. డాక్యుమెంటులవిషయమున న్యాయవాదులు వాటిని ఉచితరీతిని తర్జుమాజేయించి తైపువేయించి తెచ్చుకొందురు. డాక్యుమెంటులను అచ్చువేయించుటను గూర్చి హైకోర్టువారు చాలగా నాలోచించుచున్నారు. అచ్చు వేయించుటవలన చాలవిచారణ ఆలస్యమగుచున్నది. కేసులు పరిష్కరించుట విశేషమునగుటకు పని యెక్కువయందుట గూడ ఒకకారణమగును. కాని అచ్చు తీయించుటవలన కలుగు విశేషము అధికముగా నున్నది. గవర్నమెంటువా రిచ్చు చార్జీలు చాల అధికముగానున్నవి. కాని అందిప్పడు మార్పు వచ్చినది. ఇదివరకొకసారి ప్రభుత్వమువా రిచ్చిన ముద్రాఖర్చు లో ధనము మిగిలిపోయినది. క్రిందగాన్నిలునకు బంపు అసీళ్ల యందు డాక్యుమెంటులను ముద్రించుటకు మేరలేదు. ఆనవసర మగునవి గూడ అచ్చువేయుచుంటే దావాదారులకు చాల వ్యయ మగుచు న్నది. ఈ విషయము న ఎవ రైన శ్రద్ధ వహింప వలెను. జడ్జిలు అమృదితములగు కాగితములను అడవచ్చును. అచ్చువేయించ వలెనని నిబంధనేదియు లేదు.

రివిజను పిటీషనులు సరాసరి ఇరువ్వురు జడ్జీలుగల న్యాయపీఠమున కంపబడుటకు ఆయన కళ్యాంతరములేదు. కాని ఒకసారి రిజిస్ట్రార్గారి కొప్పగించుట వలన కష్టములేదని ఆయన యుద్దేశము. పార్టీలు కేసు ముగియులోపున సాక్షు లతో కోర్టులవెంబడి అనేకసారులు తిరుగుట కష్టసాధ్యమని ఆయన నొక్కి వక్కాణించెను. కేసువిలువను నిశ్చయించుటకు వేరుగను, కోర్టుపేను స్టాంపులను తగిలించుటకు వేరుగను భూము లను ధరకట్టించుటకు పీలుండని ఆయన యుద్దేశము.

అధ్యక్షుడు:—రెండవ అసీలునకు రూ 500 పరిమితి ఏర్పరిచి మూడవ హియరింగున కపీలు జేసికొనుటకు ప్రత్యేక అనుజ్ఞ బడయువలెనని విధించుట అన్యాయమగునా?

సాక్షి:—మదరాసు హైకోర్టునందు ప్రస్తుతము జరుగు చున్నవిధానము సంతృప్తికరముగనున్నదని నాయుద్దేశము. ఇందు యిబ్బంది యేమియులేదు. దిగువకోర్టులతో ఏకీభవించు సందర్భమున రెండవసారి అసీలునకు దరఖాస్తు పెట్టుకొనవచ్చును. నేనందుల కంగీకరింతును. డిక్రీల నమలుజరుపువిషయమున కాలపరిమితి 6 ఏండ్లకు తగ్గింపవచ్చుననియు మధ్యమధ్య కాలదోషమునది తొలగింపవలెననియు స్వామినాథనుగారు చెలిపిరి.

ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు

హైకోర్టువకీలు తరువాత సాక్ష్యము చెలిపెను. జిల్లా మునసబులు పింఛని పుచ్చుకొనులోపున సబ్ జడ్జీలు కాదలం చెదరు. కావున సబ్ జడ్జీలకు జిల్లాజడ్జీపదవుల నిష్పించవలెనని చెలిపెను. జిల్లాజడ్జీపదవుల వి. సి. ఎస్. వారి కీయరాదనను. మునసబులందరికి రూ 5000 విలువగల కేసు విచారణాధికార మిచ్చినచో పార్టీలకు సదుపాయముగా నుండునని చెలిపెను.

వ్యవహారస్థుని సాక్ష్యము

డి. బి.సి. వారాయణస్వామిచెట్టిగారు తాను భూస్వామి గను వడ్డీలేరగునిగ నుండుటచే కోర్టు వ్యవహారములు బాగుగ చెలియునని జెప్పెను. హైకోర్టులో ఒరిజినలు కేసు నాలుగు నెలలు, మొదటి అసీలు ఒక ఏడు, రెండవ అసీలు 4 నెలలకు మించరాదని చెలిపెను. ఇప్పుడు కేసులన్నియు చాల విశేషములగుచున్నవి. జడ్జీలను మార్చునుంచి తెలివైనవారినే నియమింపవచ్చును. ఆయన జడ్జీను పక్షమునాడు. జాతిభేదములననుసరించి ఉద్యోగుల నియమింపవలె ననెను. అన్ని సంఘములందును, విద్యావంతులుగలరు. జిల్లా మునసబు పనులకు మైనూరులోపల పోటీపరీక్షలు జెట్టి సరఫరలగువారి నే నియమింపవచ్చునను. అతనికి గ్రామ పంచాయతీకోర్టు లేట్లు పనిజేయుచున్నచో తెలియదుగాని, ఆయనను మునసబు కోర్టునకే బోవు సుగాని గ్రామ పంచాయతీ బోసని నుడివెను.

పంచాయతీకోర్టులమేలు. పి. మారాండంపిల్ల, తిన్నవల్లి లోని హైకోర్టు వకీలుగారు, సర్. జి. వేణకాచారిగారిచే విచారింపబడి సాక్ష్యమును చెలిపెను.

ఆయన పంచాయతీకోర్టుల నభివృద్ధిజేయవలె నని కోరెను. ఆ కోర్టులకు ఎక్కువయధికారము ప్రత్యేకించి యొసంగవలెను. ఎక్కువపంచాయతీకోర్టుల నుంచుటవలన మునసబులపనిలో సగ మువరకు తగ్గును. పంచాయతీలకు రూ 250 విలువవరకు అధికార మియవచ్చు ననెను. పంచాయతీకోర్టులడిక్రీలను త్వరలో ఆ మలుజరిపించువిధాన మేమియు నూచింపజాలకుండెను. ప్రతి గ్రామమునందు నొక గ్రామపంచాయతీ స్థాపింపవచ్చును. ప్రతి జిల్లాలోని సబుకోర్టులను తణికిజేసి సబ్జిల్లోను మునసబులతో ను సాధక బాధకముల నెరుంగుమందుటకై ఒకజిల్లాజడ్జీహోదా గల ఉద్యోగియొండవలె నని ఆతనియభిప్రాయము. ప్రస్తుతము జిల్లాజడ్జీలు తణికిజేయుట నామమాత్రమై యున్నది. న్యాయ వాదులుపాటు పంచాయతీకోర్టులలో వాదించుటకు ఆయన యిష్టపడలేదు.

అంతట విచారణ వాటికి ముగిసెను.

నేటి విచారణ

నేడు మరల సివిలుజస్సు కమిటీవారు సమావేశమయిరి. సర్. జి. వేణకాచారిగారు రాజాలక పోయిరి. ఈకోడుజిల్లా మునసబు కృష్ణకురుపుగారి సాక్ష్యము విచారింపబడెను.

ఆనరరీకోర్టులు స్థాపింపవలెను

కేసుల త్వరలో పరిష్కరింపవలెనన్న పించనుదారులగు న్యాయాధికారులు, న్యాయవాదులుగూడియుండుఆనరరీకోర్టుల నచ్చటచ్చట స్థాపించవలెననియు, గ్రామ పంచాయతీలకు రూ 50 వరకు అధికారమిచ్చి కొన్ని కేసుల నొప్పగించవలెననియు కృష్ణకురుపుగారు చెలిపిరి. సబు రిజిస్ట్రార్లకు సివిలు పని ఒప్ప గించమనిరి. మునసబులకు కొన్ని కేసులను రిఫరీల కొప్పగించు అధికార మియవలెననిగోరెను. జ్యూరీలను నియమించి కేసులను పరిష్కరించినచో అసీళ్లకు అవకాశముండ దని చెలిపెను. చీకాకు గగిండు కేసులకు ప్రతీహరణ మొ సంగుటకు కాసనము విధింపవలెననియు, ప్రాసెసు సర్వెయలు గార్ 2 రూ గుమాస్తాలను నియమింపవచ్చుననియు నూచించిరి. పనియెక్కువగా నుండుటచేతనే కేసులు త్వరలో పరిష్కరింప బడవన్నవి. పార్టీలందరిపని ముగిసిన పిదప పీడరులతో సంప్ర దించి ఒక దినమేతరుమకానవలెను. ఆనాడు పార్టీలందరు సాక్షులందరిని రప్పించవలెను. వారు పీడరు గుమాస్తా లంపు సమయలను మన్నించి రాకుండినచో పాక్షులను శిక్షింపవచ్చును. ఆదినమున విచారింపబడు కేసుల జాబితాను బెంచ్మిర్జు తయారుజేయుటకు ఏమియు అధ్యంతరము లేదనెను.

కోయంబత్తూరు సబుజడ్జి సాక్ష్యము

కోయంబత్తూరు సబుజడ్జి ఆర్. ఎస్. శంకరయ్యగారు తరువాత సాక్ష్యము చెలిపిరి. తనకోర్టులో కేసులన్నియు న్యాయపరమునకు సంబంధించినవగుటచే తీర్పుజేయుటకు యె క్కువకాలము పట్టిననెను. హైకోర్టులో ఆసీళ్లు విశేషమునగు చున్నవని ఆక్షేపించెను. న్యాయస్థానముల నేర్పరుమిపద్ధతిమా ర్చనలనెను. ఒకతరగతి కేసులను ఒక ప్రత్యేక న్యాయస్థాన మున తీర్పుకావలెను. అన్ని రకములకేసులను కలిపి ఒకజడ్జి మందర నుంచగూడదు. పీడరులకెక్కువపనియొందుటచే వాయిదాలుకోరుచుందురు గావున కేసులు విశేషమునగుచుండును.

న్యాయాధ్యక్షుగారు:—మీరు నాయదా లీయగూడదు. పీడరులకు ఒక కోర్టులో పనియున్నపుడు వేరొక కోర్టులో పని భూమివారదు.

సాక్షి:—ఏమిజరుగుచున్నదో నే చెలిపెదను. నేను వాయిదా నిరాకరించినచో, వకలు తనకు ఆంతకుమించి సమాచారము చెలియవని వెడలిపోవును. పార్టీలు వకీలులేనందున వాయిదాకోరును. న్యాయమూర్తియెట్లువాయిదా ఒసంగకుండును. వకీలును మందలించుటకు న్యాయస్థానమున కధికారములేదు.

శంకరయ్యగారు గారింకను జెప్పెను తమకు మునసబులను సబుజడ్జీలను రెక్రూయిటుజేయు ప్రస్తుత పద్ధతి తృప్తికరముగ నున్నదని చెప్పిరి. జిల్లాజడ్జీలను బాదులోనుండి దీసికొనుట ఆయన నకష్టములేదు. బాదులో పొందిన ప్రాక్టీసేగాక మునసబులకు పైనులు ప్రైయి నింగుండవలెను. ఆఫీసు న్యూ నే బిమెంటు నేర్పు కొనవలెను. జిల్లా జడ్జికి పరిపాలనపు పని చాల వరకు తగ్గింపవలెనని ఆయన నూచించెను.

ప్ర:—మునసబులు నుతముల ననుసరించి ఉద్యోగుల నియమించుటను గూర్చియు హైకోర్టుగల నియమించుటను గూర్చియు జేసిన ప్రభుత్వపు టుర్తువును సరిగా గమనింప లేదని ఆక్షేపణలు గలవు.

ఉ:—ఆప్రభుత్వపు టుర్తు రు పు ప్రకారము మానునాలు గొండ్లు పెంసారీ కోర్టులలో నున్నవారిని తొల గించుట న్యాయముగతోచలేదు.

ఆక్ష:—త్వరపు వచ్చినపుడు యెరుగనట్టి నైస్యములోని మనుష్యుని అనుభవముగలవానికి మారుగ దీసుకొనుటయేనా అనివచ్చెను.

సాక్షి:—అధ్యక్షుడు:—దానితోమాకు సంబంధము లేదు.

సాక్షియొకను జెప్పెను యితరరాష్ట్రములలోపరిస్థితులుచె లియననియు, యితరరాష్ట్రము లందుకన్న యీరాష్ట్రమునకే ల యెక్కువ శేలపులుండవలెనో జెప్ప జాలననియు ఆయన జెప్పెను.

కోయంబత్తూరులో హైకోర్టువకీలు అఫీషలు రిశీవరుగ నున్న రాఘవేంద్రరావుగారు తనను ప్రభుత్వమువారు నియ మించి ర నియు, ఆ యి కే కాల ముం తయు ప్రభుత్వ కార్యము నకు వినియోగిం చుటలేదనియు జెప్పెను. గాబట్టిన దబ్బులో కొంతకమిషను ఆయన కీయబడెను. కాని అది కొంతమొత్తము మించినయె డల కమిషనులో కొంతభాగము ప్రభుత్వమునకు తిరిగియిచ్చిజే యవలెను. ఇన్నాల్వెన్సీ ఆఫ్ఫీలో కొన్నిమార్పుల నాయన నూ చించెను. అప్పులు ఖర్చుల పెన్సీలును దాఖలుజేయుటలో ప్రావిన్సియలు ఇన్నాల్వెన్సీ ఆఫ్ఫీ ను కొన్ని సందర్భములందు ప్రెసిడెన్సీ ఆఫ్ఫీ తో సమము జేయవలెనని ఆయన కోరెను. తీర్పుదాఖలా బాకీలను పుస్తక ములలోనున్నవానిని వనూలుచేసి చర్చదీసికొనుటకు రిశీవరు లిగిన దబ్బునీయవలెనని ఆయన నూచించెను. దివాలాఖోరీల ఆస్తులను స్వాధీనము జేసికొనుటలో గ్రామ్యాద్యోగులు సహాయము జేయునట్లు అధికార మియవలెనని గూడ ఆయన నూచించెను. వేలం అమ్మక ము పుడు అఫీషలు రిశీవరు లుండవక్కరలేదు. ఆపని నాజరుల కప్పగించ వచ్చును. అఫీషలు రిశీవరు జేసిన పనులను వానిని నిజమని ఫిర వరచుట అవసరమని ఆయన అభిప్రాయము.

డిల్లీ సి. వి. విశ్వనాథ శాస్త్రిగారికి సాక్షి ప్రత్యుత్త రమిచ్చుచు ఇన్నాల్వెన్సీ ఆఫ్ఫీ పనిజేయుటలో చాల ఆక్షేపణ లుగలవనిచెప్పెను. ఇప్పటికన్న వెనుకనే బాగుండెనని నమ్రుచుచ్చు ను. ఇదేపనిమీద నొకఆఫీసరును నియమించిన యెడల ఇన్నాల్వెన్సీకోర్టుల పరిపాలనము చాలచక్కవగును. ఇందువలన ప్ర భుత్వమునకేమియును నష్టమురారు. రాధాకృష్ణయ్యగారు హైకోర్టువకీలుయన్. వెంకట్రామయ్యగారినివిచారింపగా ఆ యన డిక్రీలపైచర్చజరుపుటలో గలకష్టములచెలిపి, డిక్రీలరాజ ధానియంతటను న్యాయకముగలిగియుండవలెననినూచించిరి. తీర్పు లో యెవరిమీద బాకీలేచ్చిరో వానికి యేమియు కష్టముండ దు. వాది యిష్టమువచ్చిన వారిమీదికి వారంటు బంపవచ్చును. అనుబంధపు నోటీసు జారీజేయుటకు ముందు డిక్రీయిచ్చిన వానిపై నోటీసు జేయువిషయములో కోర్టువారి కిచ్చిన స్వా తంత్ర్యమును దీసివేయవలెనని ఆయనకోరెను. డిక్రీ మొత్తముల మీద వడ్డీ చూటికి 6 నుండి 12 జేయవలెనని ఆయన నూచిం చెను.

అంతట కమిటీవారు విచారణ నేటికి ముగించిరి.

ప్రేమవంచనము

కేమాలును ప్రేమించి అత్తహత్య జేసికొనుట

ఫకీరాఖానం అను తువ్వకస్త్రీ జగ్గమహాలలో కేమాలు ఆఫీసుగదిలో అత్తహత్య జేసికొనినటుల 'కిలాఫతు' ప్రత్యేక విలేఖరి డెల్చుచున్నాడు.

ఈ ఆత్మహత్య కారణమును వివరించుచు ఆరిలేఖరి టప్పిలో బాగా తెలిసినవారనుకొనుచున్న యీక్రింది విషయ మును తలెత్తివార్త బంపెను:—

ముస్తాఫా కేమాలు కనూండుగనుండుగా ఫకీరాఖానం అను ఒక పేరుగల నీచుటుంబపు స్త్రీని మోహించెను. ముస్తా ఫా కేమాలు ఆమెను పెండ్లి జేసికొను నూచనల గావించి ఉంగ రాలు మార్చుచుండుటయు, మాటలు జరుగుటయు గూడ నయ్యె ను. కాని టప్పిలో జరుగుచున్న మార్పులతో ఆయన ఫకీ రాఖానంను మరచిపోయి లతీఫాఖానంను పెండ్లిజేసికొనెను. ఫకీరాఖానం యీవార్త వినగానే లిలగొట్టినట్లుయి మంచ మెక్కినను. మల్లి లేచుటకు సంవత్సరము బట్టెను. అప్పుడామె ముస్తాఫా కేమాలు పామెను స్వయముగ జూచుటకు అంగోరా కు బయలుదేరెను. అంగోరా తేరగనే లి మారులు ఆమెను చాల నిరసనతో జూచెను. దానితో ఫకీరాఖానం మనసు చాల చిన్నబోయెను. ఇకను గత్యంతరముగానక నిరాకతో నిష్క్ర మితో ఫకీరాఖానం చచ్చుటయే మేలనితలంచి కేమాలు ఆఫీ సుగదిలోనికి బోవు దారివద్ద కాల్పుకొని చనిపోయెను.

ఆంధ్రపత్రిక

1924-వ సంవత్సరం ఆగష్టునెల 1-వ తేది

శుక్రవారము

లోకమాన్యతీలకు:

కర్మయోగము

జీతదినము లోకమాన్యతీలకు మహాశయిని నిర్వాణ దినము. హిందూదేశము దంతటను లోకమాన్యని సంస్మరించెదరు. కృతజ్ఞత దెలిపెదరు. పూజించి శరవించెదరు. లోకమాన్యని మహిమ, ఎందుగలదు? లోకమాన్యడు అద్వితీయు డగు షండితు డని గీతారహస్యమే దెలుపుచున్నది. మాటల కర్మము వ్రాసిగాని, ఇతర భాష్యకారుల యూహలను విపులపరచిగాని, పుస్తకమును నింపక ఆధునికకాలమున కత్యవసర మగురీతి నతడు నూతన సందేశ మొసంగియుండెను. భగవద్గీత, ఒక్కకాలమునకును, ఒక్కసంఘమునకును మాత్రము బనికి వచ్చెడి గ్రంథము గాదు. సార్వజనికధర్మము దాని యందు గలదు. ఆ కారణముచే, నెల్లకాలము లందును మానవుడు గీతను పఠించి, తన కర్తవ్యమును గ్రహించుటకు వీలగును. అన్నిమతముల వారికిని అన్ని దేశముల వారికిని గూడ గీత స్వధర్మమును బోధించుచుండును. మత, రాజకీయ, సాంఘిక, ఆర్థికాది యుద్వయము లన్నిటికిని, గీతావాక్యములు ప్రోద్బల మొసంగ గలవు. “స్వధర్మైనిధనంశ్రేయః పరధర్మోభయా వహః” అను వాక్యములు వర్ణాశ్రమధర్మపరాయణులకేగాక, ఎల్లరికను తమధర్మమును బోధింప గలవు. “సయ్యంనిర్ణయధర్మము” విల్లునుగారినుండి వెలువడినన, దానియర్థము వారికే గోచరింపక, తలక్రిందు లయిరి. కాని, గీతను పఠించినవారికి స్వయంనిర్ణయధర్మ మన నేవియో గ్రహించుట సులభసాధ్యము.

కర్మయొక్క నిజార్థమును గ్రహింపక, కర్మసన్యాసమే మోక్షహేతువని తలచుచు, సంఘసేవను విడనాడి, పరాధీనత ననుభవించుచు దాస్యము నందే సంతృప్తి పొందుచు మానవత్వమునుగూడ కోల్పోవుటకు భారతీయులు సంసిద్ధులైన కాలమున, పంచమవేద మగు భారతమునందలి శ్రీకృష్ణనిగ్రంథమున మరల సత్యద్భూతమగు సందేశమును గ్రహించి ప్రపంచమున వెదజల్లగలిగిన, లోకమాన్యని శక్తి యద్వితీయముగాదా? దేశకాలపరిస్థితుల ననుసరించి, ఒక్కొక్కవిషయమై ఒక్కొక్కమారు ఎక్కడుగ నెక్కి వక్కాణింప వలసియుండును. భక్తిశూన్యమయినపుడు భక్తిని గూర్చియు, కర్మ శూన్యమయినపుడు కర్మనుగూర్చియు, జ్ఞానము లోపించినపుడు జ్ఞానమునుగూర్చియు వైరాగ్యము లేనపుడు వైరాగ్యమును గూర్చియు బోధింపవలసిన యవసరము గలుగును. అట్టి యవసర మేర్పడినపుడు “పరిత్రాణాయ సాధూనా

వినాశయచ దుష్కృతాం | ధర్మసంస్థానానాథాయ సంభవామి యుగేయుగే” యను భగవద్వాక్యము ననుసరించి, భగవంతుడు రూపముదాల్చుచుండును. అందుచే అవతార. పురుషులును, మహామహులును ఆయాకాలముల కవసరమగురీతిని ప్రయోజనములును సాధించుచుండురు. ఒకరొకకార్యము సాధించిన, మరయొక రింకొక కార్యమును సాధించెదరు. విశాలహృదయము లేనివారలకు, ఇవియన్నియు భిన్నమార్గములని దోచినను, దూరమాలోచించిన ఒక్కమార్గమునకే భిన్నరూపములని గనుపించును.

కర్మయోగ ప్రాశస్త్యమును నిరూపింపవలసిన తరుణ మేతొచ్చినది. లేనియెడల, హిందూదేశము నశింపక తీరదు. కర్మలనిన, యజ్ఞయాగాది కర్మలు మాత్రమేననియు, వాని నాచరించిన మోక్షము లభించుననియు, మీమాంసవాదులు దెలుపుటచే, జ్ఞానమార్గ వీ సిద్ధాంతమును ఖండింపవలసివచ్చెను. ఫలాపేక్షతో జేసెడి కర్మ లెంత యుత్కృష్టము లయినను, మోక్షహేతువులుగాక బంధహేతువులే యగును. “క్షీణే పుణ్యే మర్త్యలోకం విశంతి” అను వాక్యముల ననుసరించి నిత్యనైమిత్తిక కర్మల వలన గలిగెడి పుణ్యము కొంతకాలమువరకు నిలిచి యుండి, పిమ్మట క్షీణించును. అంతయిగాని శాశ్వత ఫల మొసంగజాలదు. అందుచే, కర్మ మార్గము శ్రేష్ఠము గాదనియు, కర్మసన్యాసమే యుత్కృష్టమనియు, సాంఖ్యులు బోధించిన సంగతులను, లోకమాన్యడు ఖండింపవలసివచ్చెను. ఏలనన, ప్రపంచమునందు ప్రతిమానవుడను ఏదియో యొక విధమున కర్మల నాచరించుచునే యున్నాడు. కర్మను త్యజించిన సన్యాసులుగూడ, ఇష్టమున్నను లేకున్నను కర్మలను చేయుచునే యున్నారు. సంపూర్ణమగు కర్మసన్యాసము అసంభవ మగును. కాని, కర్మలనే ప్రధానముగ నాచరించుచో వానియందు చిక్కుకొని మానవుడు బయల్పడ గలడా? మోక్షమును సంపాదింపగలడా? లేనియెడల మరల కర్మయోగమును లోకమాన్య డేల బోధింపవలసి వచ్చెను?

“కర్మణ్య వాధికారస్తు మాఫలేషు, కదాచన” అను వాక్యముల ననుసరించి మానవునికి కర్మ జేయుటకు మాత్ర మధికారముగలదు. ఫల మితని వశమునందు లేదు. నిస్సంగులై కర్మజేయువారు, వాని బంధములనుండి తప్పించుకొనగలరు. “సంగాత్ సంజాయతే కామః” అను రీతిని ఫలాపేక్షవలననే కామక్రోధాది లంఛటము గలుగును. వానిలో జక్కుకొని మానవుడు బయల్పడ జాలకున్నాడు. అందుచే కర్మయోగ మతి కఠిన మయినది. కాని అంతమాత్రముచే దానిని వదలిపెట్టజనదు. అట్లు విడినాడుటచేతనే, హిందూదేశమునకు వెక్కు యనర్థములు వాటిల్లినవి. ఫలాపేక్షతో కర్మ నాచరించువారితో, భారతీయులు తులదూగ జాల కున్నారు. కాని నిష్కామసేవను సలుపుటకు, దేశము మరల అలవాటు పడుచో, సుత్తమ స్థానము నలంకరించుటకు వీలగును. కర్మలతో బని తీరినవారు సయితము, లోకసంగ్రహార్థము కర్మల జేయవలసి యుండురు. శ్రేష్ఠ లెయ్యది యాచరింతురో, తదితరులును దాని నాచరించెద రని, గీతావాక్యములు దెలుపుచున్నవి. అందుచే

ఉన్నతస్థానము నాక్రమించినవారు గూడ లోక శ్రేయముకొరకై కర్మయోగము నభ్యసింపవలసి యుండురు. ఫలాపేక్షారహితముగ జేసెడి కర్మలే, నిజకర్మలు. వానివలన, మానవుని సత్వరాభివృద్ధికి ఎట్టి ప్రతిబంధకము గలుగనేరదు.

హైందవసాంప్రదాయములకు భిన్నము భూరి రీతిని గీతకు వ్యాఖ్యాన మొనర్చి, లోకమాన్యడు జ్ఞానకర్మమార్గములకు సమన్వయము గుదిర్చెను. సాంఖ్య, మీమాంసవాదములకు పొందిక గలుగ జేసెను. కర్మసన్యాస మనిన, కర్మత్యాగము గాక, కర్మఫలత్యాగ మగుచున్నది. జీవితము నుండి తప్పించుకొని పారిబోవుట గాక, దానిని స్వీకరించుట యగుచున్నది. సర్వభాగముల మధ్యనున్నను కర్మయోగి వానిచే పశపర్తుడుగాడు. ఇట్టి స్థితి సాధ్యమని, లోకమాన్యడు బోధించుటయ గాక, తన జీవితమునం దీసత్యమును నిరూపించెను. గీతా రహస్యమునకు గలిగిన ప్రాముఖ్యమునకు, దాని యందుగల కేవల సిద్ధాంతభాగమే కారణముగాదు. లోకమాన్యడు తార్కికశక్తిని, పాండితీమహిమను మాత్రము గనుబటచి యూరకున్నచో, వారి గ్రంథముల కింతటియోన్నత్యము లభించెడిది గాదు. లోకమాన్యని జీవిత మంతయు, కర్మయోగ ప్రదర్శన మగుటచే, వారి వ్యాఖ్యానమునందలి సత్యమును గ్రహించుటకు భారతీయుల కవకాశము గలిగినది. నిష్కామకర్మ వీరియందు మూర్తీభవించెను. జీవిత మంతయు త్యాగముతో నిండియుండెను. లోకమాన్యడు తలపెట్టినచో, తాకికవ్యవహారములలో ఎట్టి యున్నతపదవి నయినను అధిరోహించి యుండును. ఎట్టి గౌరవము నయినను బడసియుండును. కాని లోకమాన్యడు ఫలాపేక్షతో గాక, నిష్కామముగ కర్మ నొనర్చెను.

ఉన్నతోద్యోగములను బడయుటకు ప్రయత్నింపక, కారాగృహవాసమును సంతనముతో స్వీకరించెను. ఇట్టి సంతనమునకు నిదర్శనములను వెదుకనక్కరలేదు. కారాగృహమున నివసించుచు, లోకమాన్యడు రచించిన ఓరియను, వేదముల యుత్పత్తి, గీతారహస్యములవంటి యుద్గ్రంథములే ప్రబల సాక్ష్యములు. లోకమాన్యని నిశ్చలహృదయమునకును, కష్టములమధ్య గలిగిన సంతనములకును, ఇంకను నిదర్శనములు పెక్కులు గలవు. దేశవిముక్తికై కారాగృహమును వదించి, భారత వర్షమున కంతకును లోకమాన్యడు మార్గదర్శకు డయ్యెను. వీరిమూలమున, కారాగృహములు పవిత్రములయ్యెను. రాజద్రోహనేరముల మాలిన్యము దొలగిపోయెను. ఒక్కొక్కమారు కారాగృహము నుండి బయల్పడు కొలదియు, లోకమాన్యనిశీలము అగ్నితప్త మగునువర్ణముభాతి బ్రకాశించెను. లోకమాన్యనికీర్తిని విస్తరింపజేయుటకు, అధికారవర్గము వారు కారకు లయిరి. ఇతరులపై నెట్టి నియమము లను విధింపక, తమ జీవితనిదర్శనమువలననే, పలు పురు దేశభక్తులను లోకమాన్యడు ప్రేరేపింప గలిగెను. రాజీయవసర మయినపుడు రాజిచ్ఛేసి కొనినను, ధర్మరక్షణ మవసర మగునపుడు లోకమాన్యడు తుదివరకు పోరాడెను. తన పట్టుదలను విడనాడకుండెను. స్థూలదృష్టితో జూచిన, లోకమాన్యని జీవితమునందు విశేషభాగము అపజయములే గనుపించును.

రాజద్రోహపు కేసులలో, ఒకవర్గాయము కప్ప మిగిలిన సమయములలో, లోకమాన్య డోడి రోయి శిక్షింపబడెను. సర్ వెలంటయిను ఛిరాలు గారి కేసులో ఇంగ్లండుకు బోయి గూడ అజయము గాంచెను. కాంగ్రెసుసభలో మితవాదులకు కంటక ప్రాయు డయ్యెను. పలుసంవత్సరములు కాంగ్రెసు నుండి బహిష్కృతుడయ్యెను. కాని, నిష్కామ సేవా సక్తుడగు లోకమాన్యని భౌతికావజయములు నిరు త్సాహము జెందింపగలవా? అఖండదీప్తితో వెలిం గెడి త్యాగతేజమున కిది కళంకము గలిగింపగలవా? ఛిరాలుగారిపై దెచ్చిన దావా యోడిపోయిన వెంటనే, కొందరు ఓదార్పుటకు వెడలియండగ, లోకమాన్యడు ఏమాత్రము విచారముజెందక భావి కర్తవ్యమునుగూర్చియు ఇతరవిషయములగూర్చియు అతియల్లాసముతో మాటలాడెనని, వెనుక ప్రచు రింపబడెను. ఇంగ్లండుకు రాయబారము బోవలయు నని పయనముగాగ, సింహళదీప్తమునుండి ఆధి కారులు వెడలసియకబోయిరి. తిరిగివచ్చినపుడు, లోకమాన్యడు నిరుత్సాహము సేమాత్రము జూప లేదని, చెన్నపురిలో నిచ్చిన ప్రసంగము బట్టి గ్రహింపవచ్చును. లోకమాన్యనికి గలిగిన ఆశా భంగములు మిక్కిలము లయినను, అవి యతని మహిమ సతిశయింపజేసెను గాని క్షీణింపజేయ లేదు. పశుబలముకన్న ఆత్మశక్తి య పరిమిత తేజముగలదని రుజువయ్యెను. లోకమాన్యని త్యాగ ములు వ్యర్థము లయ్యెనా? వారి జీవితము నిరర్థక మయ్యెనా? వారు పడిన కష్టము లూరకబోయెనా? లేదు, ముమ్మాటికిని లేదని, ప్రస్తుతపరిస్థితులు జెలుపకనే జెలుపుచున్నవి. లోకమాన్యడు దేశ మునందు గలిగించిన స్వరాజ్యత్వప్రజల సందర నావహించినది. ఆసేతుహిమాచలవర్షంతము స్వరాజ్యసంపాదన ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. “స్వరాజ్యము నాజన్మస్వత్వ” మని చెలిపిన ఆమహా మహుని ఆత్మానుభవము, ఎల్లరహృదయములను రగుల్కొలుప జేయుచున్నది. నేడు స్వరాజ్య నినాదము, ఎల్లెడల మారు మ్రోగుచున్నది. స్వరాజ్యమువలన గాని, హిందూదేశపు కష్టములు బాసిపోవని, చాటుటకు లోకమాన్యడు మిగుల శ్రమపడవలసివచ్చెను. హైందవవిద్యాధికులు చాల కాలమువరకు స్వల్పసౌకర్యముల నాశించిరి. ఉన్నతోద్యోగములను సంపాదించిన, దేశభీష్టము నెఱవేరునని తలచుచుండిరి. కరిపాలనములో కొన్ని యనుకూలము లగుమార్పులు జరిగిన చాలు నని యూహించుచుండిరి. ఇట్టి యూహలను ప్రోద్బలి స్వరాజ్యాశయమును ప్రజలయెదుట నుంచుటకు, లోకమాన్యడు తన జీవితమును ధారబోయవలసి వచ్చెను. అనవరతము, యీ సత్యమును బోధింప వలసియుండెను. స్వరాజ్యము ధారతీయని జన్మ స్వాతంత్ర్యమని చాటవలసివచ్చెను. ఇందుచే లోక మాన్యడు అధికారవర్గమునకే గాక, నాయకులకు కొందరు గూడ కంటకు డయ్యెను. వీరల ప్రాతి కూల్యమువలన, లోకమాన్య డనేక కష్టముల పాలయ్యెను.

నేడు స్వరాజ్యవశ్యకతను శంకించువారులేరు. మితవాదులు సయితము, యీవిషయమై భిన్నాభి ప్రాయము జూపుటలేదు. ఇవ్వుడుప్రబలిన భేద మం తయు, మార్గములవిషయమున మాత్రమే గలదు.

లోకమాన్యడు ముందుగ జరుగవలసిన ప్రబోధము నంతను పూర్తిగావించెను. ఐనను, స్వరాజ్యసంపా దనకు మార్గము లెవ్వయో, లోకమాన్యడు నిరూ పింపకబోలేదు. వీరు అసహాయ సిద్ధాంతమునకు ప్రతికూలురూ, అనుకూలురూ యను వితర్కముతో కొందరు కాలము గడుపుచున్నారు. కాని యీ ప్రశ్నతో బనిలేదు. అసహాయముగాని, సహకారము గాని, ఐరిస్థితుల ననుసరించి యుదయించును. లోక మాన్యని రిస్పాన్సీపు సహకారమునందు, ఆస హాయసిద్ధాంత విమిడియన్నదనుటకు సందియము లేదు. పాలకులు ప్రజాశయములకు తోడ్పడు నపుడు ప్రజలును సహకార మొనర్చుట ధర్మము. అటుగాక ప్రజాశయములను పాలకులు నిరోధించు కొలదియు, అసహాయముదప్ప వేరుమార్గము గాన రాదు. రిస్పాన్సీపు సహకారమునకు నిజరమిదియే. లోకమాన్యడు జీవించియున్నచో, అసహాయరంగ మునందగ్రస్థానము వహించెడివా డనుటకు సంది యము లేదు.

కాలెటు శాసనము నిర్మింపబడినపుడే గాంధీ మహాత్ముడు సత్యాగ్రహధర్మమును బోధించెను. లోకమాన్య డపు డింగ్లండునందున్నను, యీ మార్గమును నిరసింపలేదు. లోకమాన్యడు మొదటి నుండియు పాలకులపై కన్న ప్రజలమీదనే సధిక విశ్వాసమును గనుబజుచుండెను. ప్రజలు స్వపరి పాలనమును దృఢముగ వాంఛించిన, నది లభించితీరు నని, లోకమాన్యడు ప్రకటించియుండెను. స్వరాజ్య సిద్ధి ప్రజల దృఢసంకల్పముపై నాధారపడియుండు నను సత్యమును ప్రపంచమునకు వెల్లడిజేసిన లోక మాన్యనికి ప్రజాశక్తిపై నమ్మకము లేదని ఎవ్వ రన గలరు? అటులగుచో, వీరు ఇంగ్లండునకు బోయి పల విన్నవించవలయును? బ్రిటీషు కోర్టులలో నేల దావా దేవలయును? నానారాష్ట్ర సంఘదృష్టికి భారతీయసమస్యను చెచ్చుట కేల ప్రయత్నించియుండవలయును? ఈప్రశ్నలకు, లోక మాన్యడు చెన్నపురియందు బహిరంగముగ నెన గిన యుపన్యాసములం దేమి, ఆంతరంగిక ప్రసంగ ములం దేమి చక్కని సమాధాన మొసంగెను. ఆ సమాధానమేమి? తన జీవితమునంతను ప్రజాప్రబోధ మునకై ధారబోసినను, ఇంగ్లండు తనతత్వలను దిద్దుకొనుటకును, నాగరికప్రపంచము హిందూదేశ మునకు జరిగిన యన్యాయమును గ్రహించుటకును యవకాశమునిచ్చుట తమ ధర్మమని లోకమాన్యడు భావించెను. ఆసంగతినే చెన్నపురిలో వీరు తేటపర చిరి.

తీవ్రమగుచర్యను ప్రజలవలంబింపక ముందు, ఇంగ్లండు కిట్టియవకాశము నొసగుట ధర్మమే గద. లోకమాన్య డిచ్చిన యవకాశమును, ఇంగ్లండు చేపట్ట దయ్యెను. మొట్టమొదట తిలకు రాయబార మును, సింహళమునుండియే వెనుకకు బంపెను. పిమ్మట ఛిరాలుకేసులో రాజకీయ పక్షపాతము జూపబడెను. స్వయంకర్ణ యనూత్రమును హిందూ దేశమునకు పరిపంజేయుటకు నానారాష్ట్ర సంఘ మువారు వెనుదీసిరి. ఇంగ్లండుమాట ఇంగ్లండుకే వప్పగించి, లోకమాన్యడు తన యంత్యధర్మమును జయప్రదముగ నిర్వహించెను. ఆపిమ్మట నవలం బింపదగినది అసహాయమే గద. లోకమాన్యడు

నిర్యాణముజెందునప్పటికి, హైందవ స్వాతంత్ర్యోద్యమము ప్రథమరంగము దాటి ద్వితీయ రంగమున బ్రవేశించెను. అట్టి సందిగ్ధసమయమున, లోకమాన్యని సంకల్పమును నెఱవేర్చుటకు అంతటి మహి మాతిశయుడు పూనుకొనవలసి యుండును. లోక మాన్యని ఆత్మ ఎట్టిపరితాపము జెందకండునటుల, గాంధీమహాత్ముడు కార్యరంగమున బ్రవేశించెను. ఉభయుల మార్గములును భిన్నమనుట సరిగాదు. గాంధీ కర్మసన్యాసి గాడు. కర్మ వీరు డనుటకు సందియము లేదు. ఉభయులును కర్మయోగులే. ఉభయులును ధర్మమార్గానుసరులే. నిష్కామ సేవా సక్తులును, త్యాగధనులు నగు నిరువురును మత బద్ధులు గారా? ఒకరు కేవల రాజకీయమార్గప్రియు లనియు, మరి యొకరు ఆధ్యాత్మికమార్గప్రియు లనియు, నిరూపించుట పాడిగాదు. ఉభయులును, స్వరాజ్యసంపాదనకు త్యాగపథమునే నిర్ణయించిరి. తమ జీవితములద్వారా, నీ సంగతిని వెలిబుచ్చిరి. లోకమాన్యడు, స్వదేశీ, జాతీయవిద్య, విదేశవస్తు బహిష్కారము, స్వరాజ్యములను నిరూపించెను. గాంధీమహాత్ముడును యీ సంగతులనే ప్రతిపాదిం చుచు, కద్దరు కెక్కుడు ప్రాముఖ్యము నొసగెను. అందుచే ఉభయుల కార్యక్రమము సయితము వేరు గాదు. లోకమాన్యని యనంతరము, గాంధీమహా త్ముడు స్వరాజ్యోద్యమమును చేపట్టుట, దేశము నకు గొప్పయద్భుత మని భావించవలయును. భార తీయులు, ఉభయులమధ్య భేద మేమయిన గల దేమో నని అన్వేషించుటకు బదులు, వారి జీవిత పరమార్థమును గ్రహించి, దాని ననుసరించుటకు దృఢప్రయత్నము గావించవలయును. భారతీయులు కర్మయోగులు గావలయును. నిష్కామ సేవాసక్తులు గావలయును. లోకమాన్యనికి కృతజ్ఞతను గను బజుచుట కింతకన్నను వేరుమార్గము గనుపింపదు. లోకమాన్యని సంస్మరణము, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి తోడగు గాక!

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

రాజమహేంద్రవరమున నుంచదగును
ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము నుంచదగినట్ల మెయ్యది యను విషయమును సంబంధ కళాశాలాసంఘమువారు స్థిర పరచెదరని తెలిసినది. మచిలీపట్టణము సంఘమువారు కృష్ణా మండలమున నుంచవలెననిది. విజయనగరమునందుంచిన మహా రాజావారు సహాయము చేయగలరనిగూడ నూచింపబడెను. 81వ తేదీని సర్వాభ్యుదయ సంబుజ్జిగారి అభ్యుత్తర క్రింద బహిరంగగళ జరిగినది. అన్నివిషయములను చర్చించిరి. విజ యనగరములో పెట్టనిచో ధనము లేదను కారణము దొర తనమువారు మిన్నకుందురని గూడ నాలోచించిరి. చివరకు రాజమహేంద్రవరమే అనుకూలముగా నుండునని నిర్ధారణ చేసి ఏకగ్రీవముగా నూచించిరి. (సర్వాభ్యుదయ స్వకీయ విలే ఖరి తంతివార్త)

గుజరాతు జిస్సింగు మిల్లుకూలుట

ప్రాణహత్యము
81వ తేదీ సాయంత్రకి 15 శవములు కనబడెను. వై ద్యశాలలో నోకడుచనిపోయెను. మిల్లుయజమానులకు అయిదు లక్షలరూపాయలు నష్టము కలిగినది. ఆఫ్టర్ ధవనములను యంత్రములను యివ్వారుచేయించెదరు. పనివాండ్రిను మాత్రము యివ్వారు చేయించిరి. 1,2 రోజులలో పనిపూర్తియగును ఒక కోమటి గుమాస్తాగూడ చనిపోయెను. (అ. (పె.)

వ ట ద లు

మలబారు వరదలు

మహాత్ముని వ్యాసము

“నిర్భాగ్యులు మరణము” అను శ్లోకక్రింద మహాత్ముడిటుల వ్రాసెను.

“దక్షిణ కన్నడమునందలి వరదలనుగూర్చి గతవారమున నేను వ్రాసితిని: ఈ వారమున మరణము (కేళము) వరదల పాలైనది. నంబుద్రిపాడుగారు వివరములను తెలుపుచు నాకు తెలిపారనంపిరి. సహాయముతోరి. వ్యక్తివర్గముల కి విషయ మతీతమని నాకు లోచయ్యున్నది. అంతభయముగాని పలుకుబడిగాని అంగనిర్భాగ్యముగాని కాంగ్రెసుకు లేదు. మన ఆశక్తిని పెల్లించి నిజముతెలుపుటలో గౌరవహాని యేమి యును లేదు. ప్రభుత్వమునా లేదైన సహాయసంఘమును మహా పూర్వకముగా నేర్పరచినచో దానిలోచేరి సహాయము చేయుటకు సంకల్పించున కర్తవ్యము లేదనియే నా అభిప్రాయముగాని మా సహాయమును వారు నిరాకరించినపుడును వారి ఏర్పాటు మహాపూర్వకము కాదని మాకు లోచయ్యుచున్నది మే మట్టిసంఘమును దినాగడి క్షేత్రవంచన లేకుండ వ్యక్తిమాత్రముగా నేనచేసెదము. నాకు క్షేత్రేక పోయినందులకు భగవంతుడు నన్ను శిక్షింపడుగాని మంచి సంకల్పము లేకపోయినచో శిక్షించును గాన స్థానికులకు దేశ సేవకులు క్షేత్రవంచన లేకుండ సహాయము చేయకోరెదను.

అందులో నిట్టిసందర్భములలో భవము ముఖ్యవిషయముకాదు. నేవ, పరోపకార చింత, పరులకొరకు కష్టపడవలె నను దీక్ష, పరులకొరకు స్వార్థత్యాగము, తనకుగల గంజిలో సగము పరునకిచ్చుట మున్నగు సద్భావములే లక్షల విలువ చేయును. అన్నాతుడునా దర్శించినంతనే తాను వండుకొనిన కొద్ది అన్నమున సగమాతని కొసంగిన బ్రాహ్మణుని త్యాగమధికముగ ప్రశంసింపబడెనుగాని బంగారపుమొహరిలను విరాళముగా నొసంగిన యుధిష్ఠిర మహారాజు త్యాగమధికముగా ప్రశంసింపబడలేదు” అని మహాత్ముడు వ్రాసెను. (ఎం.ఎం.డియా)

* * * గవర్నరు సత్యమంగళమును చూడబోవుట

భవానీవంశేన త్రైమముగానే యున్నది

తిరుచనాపల్లి వద్ద కావేరి 12 అడుగులు తగ్గినది

ఉదకమండలము జూలై 31:— కోయంబుత్తురు జిల్లాలో వరదలవలన కలిగిననష్టమును చూచుటకు గవర్నరు లేడి గోస్వేనుతోను పరివారముతోను మేటూరులో సత్యమంగలము నకు పోయెను. జిల్లాయుద్యోగులు చేయుచున్న పనికి భంగము కలుగజేయుచుండ ఊరకపరిస్థితులచూచుటకే గవర్నరు వచ్చియుండెను. డివిజనులు ఆఫీసరు పీకాఅహమ్యుక్ సాపాటు సత్యమంగలమువద్దనే యుండెను. అతడును యూనియను వైర్మనును గవర్నరుగారివెంట పోయియుండిరి. సత్యమంగళమువద్ద భవానీనదీపై నున్నవంశేన యొక్క పునాదులును ఆర్చిలును త్రేమముగా నుండెను. కాని వైభాగము కొంతవరదలకు కొట్టుకొనిపోయెను. వంశేనకు నివరగట్టుకు దక్షిణమున ఒకపెద్ద గండి యేర్పడెను. గవర్నరు వంశేనదాటి సత్యమంగళములో నష్టమైన యిండ్లను చూచెను.

గోపిచెట్టి పాలయం

తిరుచనాపల్లి గవర్నరు గోడ్డుమీదుగా గోపిచెట్టిపాలయమునకు పోయెను. గోడ్డును జూచిన వరదలువచ్చినట్లుగా తెలియుచుండెను. కాని విశేషనష్టమేమియు జరుగలేదు. గోపిచెట్టి పాలయములో గవర్నరు త్రణమునేపు నిలిచెను. కొట్టులో నున్న సలు మేజిస్ట్రేటుగారు ఆప్రాంతములలో వరదలవలన జరిగిననష్టమును గవర్నరుగారికి తెలియజేసిరి.

మలబారుపోవుట కింకను వీలులేకుండా నున్నది

కోడ్డువలనగాని రైలువలనగాని ఉదకమండలమునుండి మలబారుపోవుట కింకను వీలులేకుండానున్నది. పోవుటకు నీలై సయెడల తిరువనాపల్లి తంబాపూరుజిల్లాలో జరిగిననష్టమును

ఆనష్టమును బాగుచేయుటకు చేయుచున్న ఏర్పాటులను చూచుటకు గవర్నరు అచ్చటిపోవును.

రాజప్రతినిధి గవర్నరుకు పంపినతంతివార్త

“మదరాసు రాజధానిలో వరదలు కలుగజేసిన నష్టమునకును బాధలకును నాతరపునను నాప్రభుత్వము తరపునను, ఆప్రజలయెడలగల సానుభూతిని మీకు తెలియజేయుచున్నాను. (అ. ప్రె.)

కావేరివంశేనవద్ద 12 అడుగులు నిరుత్తగినది

తిరుచనాపల్లి, జూలై 31:— కావేరివంశేనవద్ద వరద నీరు 12 అడుగులు తగ్గినది. పట్టణములోగూడ వరదనీరు ఎండిపోవుచున్నది.

కలరాను తగ్గించుటకు ప్రయత్నములు

ప్రజలయింట్ల కలరాను తగ్గించుటకై పట్టణమునకు మంచి నీటి సదుపాయము నిమిత్తము మ్యునిసిపలు చైర్మన్ మ్యునిసిపలు అండు డిస్ట్రిక్టుబోర్డు యింజనీరు, ఎక్స్ట్రామేజిపు అండు నూపరింపెంకింగు యింజనీరును నిన్న యుదయమున నీటిగొట్టములు సరిగానున్నచో లేచో చూచుటకు మ్యునిసిపల్ వారు తర్ఫు దగ్గరకు పోయిరి.

కులితలైకి పశ్చిమమున రైల్వేరాకపోకలు ఏర్పాటుచేయబడినవి. కావేరివంశేన యిచ్చట త్రేమముగానున్నది.

కొలురూను వంశేన 1925 జూనులోగా తిరిగి

నిర్మింపవలెను

తిరుచనాపల్లికిని కావేరి కు తరముననున్న తాలూకా లకును వర్తకవ్యాపారములు నిలిచిపోవును గావునను కొలురూను వంశేన చెన్నపురికిపోవు పెద్దకోడ్డుమీదునున్నది గావునను కొలురూను వంశేనను 1925 జూను లోగా తిరిగి నిర్మింపవలసినదని కలెక్టరు మెక్వీనుగారు ప్రభుత్వము వారి నడుగుచున్నారు.

తొట్టియం ఫిర్కాలోని గ్రామములలోను ముసీరతాలూకాలోని కట్టు పుత్తూరు, శ్రీరామసముద్రం, వరదరాజపురం మొదలగు గ్రామములలో వరదలవచ్చి పంటలకును ఆస్తికిని గొప్పనష్టమును కలుగజేసినవని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

ఆమ్ములెన్ను కారునుపంపరు

బొంబాయి, జూలై 31:— బొంబాయి జాతీయ వైద్య కళాశాలాధికారులు దక్షిణయిండియా వరదలలో పనిచేయుటకు ఆమ్ములెన్ను కారును పంపుటకు నిరాకరించిరి. (అ. ప్రె.)

తిరుచనాపల్లి

కావేరి వంశేనవద్ద 11.2 అడుగులనీరున్నది

తిరుచనాపల్లి, ఆగస్టు 1:— వరదలు చాలతగ్గిపోయినవి కావేరివంశేనవద్ద కొంత 11.2 అడుగులు కనబరుచున్నది. గండ్లు ఆనేకము లడ్డుముగా నుండుటచే శ్రీరంగమునకు చాలనష్టము వచ్చెను గాని మేటూరు ప్రజలు కావేరికట్టు ఎత్తుగాపోసి యుండుటచే శ్రీరంగపట్టణమున కేమియు నష్టము కలుగలేదు.

నెరింజి పెట్టూరువద్ద, భవానీకి 35 మైళ్ళ పశ్చిమమున మేటూరు డామును కట్టుటకై 6 కి. లక్షల అంచనావేసి యిండియా దొరతనమువారి శాంక్షనుకొరకై పంపబడిన దని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

భవానీపట్టణము కొట్టుకొనిపోలేదు

కావేరిలో శవములు తేలుచున్నవమాట

అబద్ధము

కోయంబుత్తురు కలెక్టరు హెచ్. ఏ. బి. వర్మను వి. సి. యస్. గా రిట్లువ్రాయుచున్నారు. 25 తేదీ మద్రాసుమెయిలునందు భవానీపట్టణము పూర్తిగా కొట్టుకొనిపోయినదని యున్న వ్యాసమును నేను చూచితిని. భవానీపట్టణము లో విశేషము జననష్టమైనట్లును కావేరిలో శవములు తేలుచున్నట్లును తగ్గిన పత్రికలలోగూడ ప్రకటింపబడినట్లు తెలియుచున్నది. మొదటి విషయమును గురించి గోరంట్లకొండతలుగా చేయబడినది చెప్పుచున్నాను. రెండవది శేకలమబద్ధము. భవానీకి చాల బాధకలిగెను. కాని కొన్ని వేల యిండ్లలో 400 యిండ్లు తప్పకుండాపోలేదు. మునుష్యులుగాని పశువులుగాని

చచ్చిపోలేదు. 27 తేదీ నవరదభయమును కలిగించిన పూజేస్థాని కోవ్వోగులు ప్రజలను యిండ్లు వదలివేయవలసినదని చెప్పుట వివత్తు తప్పిపోయెను. ఇండ్లుపోయినవారికి వారికి యిండ్లుప్రదేశమున లిమ్మటకు యేర్పాటు గావించబడుచున్నది. జ్ఞాపకమున్నంతవరకు భవానీకిట్టి వరద లేవ్వదును నచ్చియుండలేదు. కాని విలేఖరులు ఆప్రదేశములను చూడకుండ వ్రాసిపంపువార్తలన మేలేమియు కలుగజోదు. (అ. ప్రె.)

వైకం సత్యాగ్రహము

కొచ్చి. జూలై 26:— వరదలచే వైకం తక్కినప్రపంచమునుండి వేరుచేయబడినది. ఇన్నిదినములనుండి సత్యాగ్రహోద్యమ మెట్లుసాగుచున్నదో తెలిసికొన సాధ్యపడినది కాదు.

వరదలో సత్యాగ్రహము

కావలాగాయ 4 ప్రదేశములకు పోవు మార్గములును అనేకచోట్ల వరదలలో మునిగిపోయెను. సత్యాగ్రహము నడుములోను నీటిలో పోవలసి వచ్చెను. అడ్డుముగా కట్టిన తూర్పు వైపున వారముదినములలో నీరు 3,4 అడుగులవరకు పెచ్చెను. కాని వలంబీరులు వరదలకును వాతానిరణమువలన కలిగిన యితర క్లిష్టపరిస్థితులకును లక్ష్య పెట్టక సత్యాగ్రహమును సలుపుచు నేయుచు నున్నారు. వారి పట్టువలకు ఓరిమినిమాచి కొందరు పూర్వార్వాచార పరాయణులు సయితము మెచ్చుకొనియున్నారు. పశ్చిమమున అడ్డుముగాకట్టిన ప్రదేశమువరకు నీరులేచినది. తూర్పువైపున సత్యాగ్రహము సరిపెనందులకై కొందరువలంబీరులు బోటు వాండ్రు పడవనడుపుకర్రలతో కొట్టబడిరి. వలంబీరులు చెప్పు మాటలవలన బోటువారితో కొట్టుచునియే కొంతమంది శతృవర్గమువారు చెప్పినట్లు కనబడుచున్నది. పశ్చిమముననున్న రోడ్డు మీద నీరు కొంతతగ్గెను. కాని తూర్పున అట్లేయున్నది. వలంబీరులు వారివారి బంధుగులు వరదలవలన యిండ్లలో బాధలు పడుచున్నను సంతోషముతో సత్యాగ్రహమును సలుపుచున్నారు.

వరదలో కొట్టుకొనిపోవువారిని రక్షింపబోయి

తాజచ్చుట

పెద్దవలంబీరుగు ఎ. కె. గోవిందన్ చెన్నారంగారి పెద్ద కొమారుడు కె. రాఘవన్ గారు కాకిగిరి తాలూకాలోని మట్టుమువద్ద హృదయవిదారణముకు పరిస్థితులలో నీటిలో మృతిచెందెను. కొంతమంది నీటిను స్వయముగా రక్షించెను. కడసారి వానిని రక్షించుచుండ మునిగిపోవువా డీతనిని గట్టిగా కాగలిం చు కొనుటచే యిద్దరు నూతన మునిగిపోయిరి.

చెన్నారంగారి మనస్తాపము

విషాదకరమైన యీవార్త వైకమునకు దినములు తరువాత తెలిపెను. దైవమునల్లగాని మానవునివల్లగాని యెన్ని కష్టములు వచ్చినను సత్యాగ్రహసంరంభము ముగిసినగాని తానింటికి రానని చెన్నారంగారు తమయింటికి వ్రాసిరి.

సత్యాగ్రహోద్యమము అన్నదానము

వరదలు పెచ్చుగానున్న వారములో దినములు సత్యాగ్రహోద్యమమువద్ద వేసవేలప్రజలకు అన్నదానము చేయబడెను. వరదలు తగ్గేవరకు వారివెంట నెవరును పోవుటకు వీలులేకపోవుటచే ఇ. రామస్వామినాయకరుగారు వైకంపోలీసు స్టేషనులో నిలిపి వేయబడిరి.

కెలలో మూడుదినములు తమ కర్బుమీదనే వంటలు చేయుచునుని కరుణగవల్లి కలాశీలు పూనాగొనిరి.

ఇంతవరకు ప్రతిపక్షులు తమ యుద్యమమును బలపరచుచు భగ్యుచక్రానమును మేతో రెండు సంచికలను ప్రకటించిరి. (అ. ప్రె.)

హిందీ - తెలుగు

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు

హిందీయన ముఖ్యకైఫియి వ్రాయబడినవి.

బాలశిక్ష 0-6-0

మొదటి వాచకం 0-6-0

హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ 0-0-0

తెలుగు భిత్తు ప్రశ్నోత్తరము

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము

7, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

నరేంద్ర నాథ్ సేన్ తెచ్చినదావా

సర్. నరేంద్ర నాథ్ సేన్ ఖిచ్చులతో కూడ

రు 11500 యాయవలసినవచ్చెను

కలకత్తా, జూలై 31:—బడంబడిక ప్రకారము వాది యొక్క ప్రకటనను “బెంగాల్” పత్రికలో ప్రకటింప నందుకు సర్ నరేంద్ర నాథ్ సేన్ రు 60,000 కు నరేంద్ర నాథ్ సేన్ మొదలగువారు తెచ్చినదావాలో జప్తి సు పియరు సను నేడు మోక్షోద్ధారలో తీర్చి చెప్పెను. వాదులతోడి ఉపేంద్ర నాథ్ సేన్ గారును ప్రతివాదియు “బెంగాల్” పత్రికకు జా యింటు ప్రాప్తయియున్నా నుండెడివారు. వ్యాపారము 1911 మార్చి నెలలో నిలిపివేయడగా పేరును సామాను మొదలగు సవియు ప్రతివాది తీసికొనెను. అప్పుడు బెంగాల్ దినపత్రిక లోను వారమునకు రెండుసార్లు ప్రకటింపబడు పత్రికలోను వాది తండ్రియొక్క ప్రకటనను ప్రకటించునట్లుగా వారొక యొడంబడికను గావించుకొనిరి. ఆపత్రిక నిలిచియున్నంతకాల మును కొన్ని సంవత్సరములవరకు ప్రకటన క్రమముగా ప్రక టింపబడుచువచ్చెను. 1921 లో ఉపేంద్ర నాథ్ సేన్ గారు చని పోయినతరువాత ప్రతివాది ఆపేరును సామాను మొదలగువానిని కాసింబజారు నివాసుడగు మహారాజా మనీంద్రచంద్ర నందీ గారి కిచ్చివేసెను. ఇట్టిచ్చివేసినతరువాత ప్రకటన “బెంగాల్” పత్రికలో కనబడుట మానివేసెను. కాని వారులు అప్పుడు సంగతిసందర్భములను చెప్పినగా ప్రకటన తిరిగి కనబడుచు వచ్చెను. బెంగాల్ పత్రిక యిప్పుడు రిమి టెడుకంపెనీచే నడుప బడుచున్నది. 1922 జనవరి 28 తేదీనుండియు ప్రకటనలు కన బడుటలేదు. పత్రికలో తనకు సబంధము లేకపోయినప్పుడు ప్రకటనతోగూడ తనకేమియు సంబంధములేదని ప్రతివాది వాదించెను. న్యాయమూర్తి యీవాదనకు ఒప్పుకొనక పత్రిక యేయాకారములో నున్నను మరొకపత్రిక దానిస్థానమున పని చేయుచున్నను తాను ప్రకటించునది చెప్పిన యొడంబడిక ప్ర కారము ఆ ప్రకటన ప్రకటింపబడుచున్నదో లేదో చూచుబా ధ్యత ప్రతివాదికిలదిని నుడివి ఖిచ్చులతో కూడ రు 11500 వాది కొనగనలసినదని డిక్రీనిచ్చెను. (అ. ప్రె.)

బెంగాలు కార్యనిర్వాహక సంఘము

భూపేంద్ర నాథ్ సేన్ గారు రాజీనామానిచ్చుట

మహారాజా ట్రాస్టి చంద్ర చే బహదూరుగారు

వారిస్థానే నియమింపబడుట

కలకత్తా, జూలై 31:—దేహోగ్యము సరిగా లేక పోవుటవలన గా|| భూపేంద్ర నాథ్ సేన్ గారు బెంగాలు కార్య నిర్వాహక సంఘములో తమపదవికి రాజీనామా నీ యవలసినవచ్చెను. గవర్నరు గారి సంగతిని విన్నప్పుడు చాల విచారించిరి. ఇప్పుడు వారిస్థానే బెంగాలు కార్యనిర్వాహక సంఘములో కృష్ణగర్ మహారాజ ట్రాస్టి చంద్ర చే బహదూరు గారు నియమింపబడిరి. (అ. ప్రె.)

సంజాబులో వరదలు

ఒకగురుద్వారము కొట్టుకొనిపోయినది

సంజాబులో వరదలవలన కరతారుపూరులో సిక్కులగు రుద్వారము కొట్టుకొని పోయినది. కొంతమంది సంఘమువారు 180 మంది వలంటీరులను పంపిరి. ప్రతాపసింగు అను అకాబీ జతాదారుచే తేబడినకేసును జిల్లామేజిస్ట్రేటు కొట్టివేసెను. (అ. ప్రె.)

హక్కిం అజ్జుఖానుగారు

క్రీనగరులో నున్నారు

హక్కిం అజ్జుఖాను, అగామహమ్మదు సప్తగర్ది ఘదు కాక్కిరసంస్థానమునందలి క్రీనగరులో నున్నారు. అక్క డనున్న కాలములో ఉపన్యాసముల నియ్యనండుటకు పూచీ కత్తునియ్యవలె నని సంస్థానమువారు కోరగా వారు పూచీ కత్తుల నిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని వ్యజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

1.8.24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

ఇదివఱకు నేటివసూలు

చందాలు 46071-8-5 13-0-0

కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు 22806.6-9
సంద్యాల సుబ్రహ్మణ్యమయ్యగారు, చిన్నకోమెర్ల గ్రామం, జమ్మల మడుగు తాలూకా ... 2-0-0
ప్రొద్దుటూరు తాలూకా చౌడూరు గ్రామం, చౌడూరు లక్ష్మమమ్మదత్తు కుమారుని ఉపనయనసమయమున 1-0-0
యెగ్గోను పెద్దచెన్నారెడ్డి, చిన్న చెన్నారెడ్డిగార్లు, ఉయ్యాలవాడ ఆస్తులను పంచుకొనుసమయమున సమర్పించినది 10-0-0

మొత్తం రూ. 46084-8-5

మొత్తం రూ. 22819-6-9

పూజానిధికి సామ్యునుబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబు శెట్టిపిథి మద్రాసు.

పనిలేనికార్మికుల కుపాధిని గలుగజేయుట

ప్రభుత్వచర్య

బీఫీట్లు, జూన్ 30:—క్రొత్తకోడను వేసెదరు. వి ద్యుచ్ఛక్తిని పెం పూం ద జే సె ద రు. దీ ని కం త కు ను ఆ పా ర మ గు వ్య య మ గు నని యు, కాని దేశములో ఉత్పత్తికి ఎక్కువగుననియు పనిలేని కార్మికసమస్య అం తరించుననియు స్పష్టమగుదు కామన్న సభలో తెలియజేసిరి. విదేశీవర్తక ప్రాముఖ్యమునుగూర్చి నొక్కి జెప్పిరి. యూరపు ప్రజలకు స్థాయిగ పనిజేయుటకును మరల విదేశీయులందు, ఖండాంతరములందు విక్రయించుటకు వీలగునటులను ఏర్పడు నటుల లండనులో అంతర్జాతీయమండలి సభ ఏర్పడుగాకయనిరి. కాని ప్రపంచములో వర్తకమున మనకు ఎక్కడలేని పోటీ గలుగు ననిరి. అందుచే చవుకగ వస్తువుల సుత్పత్తి జేయుటకు పాటుపడవలె ననిరి.

రైల్వేకంపెనీవారు మరల క్రొత్త ఏర్పాటులను జేసి విద్యుచ్ఛక్తి నేర్పాటుజేయవలె నంటిమనిరి.

సవరన్ డాము విధానమును మరల ప్రారంభించుటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనిరి.

దీటుపంచవారపరిశ్రమకు 10 కేంద్రవరకు ప్రభుత్వ సహాయమునంగీకరించిరి. దీనివలనఒక్కమారు తక్షణము రిఫ్రాక్ట్ రీలు బయలుదేరుటకు వీలగుననిరి. బ్రిటిషు వ్యవసాయము మరల బాగుపడుటకు ఇది గొప్పసాధన మనిరి.

ఇదివరలో ఆశ్రేపించిన విధానమునే మరల అవలంబించి రని లాయిడ్ జార్జి మకన్వారాగారు ఆశ్రేపించి చెప్పిరి. ఈశ్రీతకాలములో పనివాండ్ర కీవిధానములన ఉపాధిగలుగ జాలని సర్వోచింత వర్గింకాగారు పైయేర్పాటులను ఆశ్రే పించిరి. కార్మికమంత్రిశ్రీతమును తగ్గించవలెనని గోర అయ్యది నిరాకరింపబడెను.

బాబరు అకాలీ కేసు 31 వ తేదీ విచారణ

లాహోరు సెంట్రలు జయిలులో నిన్న విచారణ జరిగి నది. అప్రూవరు ధన్వాసింగు సాక్ష్యము చెప్పెను. “గురు ద్వారముల సంస్కరణను దొరతనమువారు సాగనిచ్చుటలేదు. బ్రిటిషువారు ద్రోహము జేసియే మొదట పంబాయిను వశపరుచు కొనిరి. మరల సిక్కుల రాజ్యము నేర్పరుచుటకు వెనుక జరిగిన సిపాయిల తిరుగుబాటునంటి తిరుగుబాటు జరుగవలెను.” అని బాబూ కాంతాసింగు నాతో చెప్పగా నే నందుల కంగీ కరించి చేరినని అప్రూవరు తెలిపెను. (అ. ప్రె.)

అబ్దుల్ కరీంఖాను యెవరు?

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

సిహ్వా, ఆగస్టు 1:—ఒక ప్రభుత్వ ప్రకటనమునం దిట్లు గలదు:—ఆఫ్ఘను దేశమునుండి వచ్చి సంగ్రామములలో తల దాచుకొనిన అబ్దుల్ కరీంఖాను ఉండవలసినచోట కనబడుట లేదని వార్తలు తెలుపుచున్నవి. ఈవందలికోడు ఒకయువకు డు అమీరుషెర్ ఆలీమనుషుడనను జేచుతో ఆఫ్ఘనుప్రభుత్వము పై యెదురు దిరిగినవారిలో గాన్పించెనని యొకమంది బయలు దేరినది. ఈవార్తలు చూడ యీ య న ఆ య న యే యని అనుమానింపవచ్చును. అబ్దుల్ కరీంఖాను ఇదివరలో ఆ మీరుగనుండి చనిపోయిన యాకుబుఖానును పనికత్తెను బుట్టినకొడుకు. చాల సంవత్సరములక్రిందనే తండ్రికొడుకు గాడ ని పులివేసి పోషణ జేయుటలేదని ఆతడు ఆఫ్ఘనుజాతికంతకును కళంకము జెచ్చువాడని చెప్పియుండెను. ఆతడు శివమూత్ర జరుపుకొన సమర్థుడు గాకపోవుటచేత ప్రభుత్వమువారు నెలకు 80 రూపాయల నిచ్చుచుండిరి. చాల సంవత్సరములనుండియు వట్టి దుర్వర్తనుడుగ నుండెను. 1917 లో న్యాయమునకులోబ డక పారిపోయి మరల తిరిగిరాగా ప్రభుత్వమువారు మొదలు మూరదాబాదులోను పిదప ఫిజాబాదు, కాశీశెయిల్లోను నిర్బంధించిరి. వ్రాతపూర్వకముగ హామీదీసికొని సచ్చిబుడుగ నుండి కాశీని ఉత్తరువు తనిదే విడిచిపోనని ఒప్పుకొన్నపిదప అతనిని వదిలిరి. ఆతడు తప్పించుకొనెనని భారతప్రభుత్వము నకు చెలియగనే ఆ దుర్వర్తనుని యంతకాపలాగాచినను ఆఫ్ఘని స్థానమునకు తప్పించుకొనిపోయినందులకు విచారమును చెప్పి యీవిషయమును ఆఫ్ఘను ప్రభుత్వమువారికి చెప్పవలసినదిగ కాబూలుప్రభువు మంత్రిని కోరిరి. (అ. ప్రె.)

రాలిన్ననుప్రభువు

లండనుకు పయనమగుట

పూనా, ఆగస్టు 1:—రాలిన్ననుప్రభువు ‘పి ఆండ్ ఓ వై నా’లో నేడు బొంబాయిలో బయలుదేరి లండనులో ఆగస్టు 17 వ తేదీ జే క ద రు. వీరివంటి అసిస్టెంటు మిలిటరీ సెక్రటరీ మే జరు గా న ను గా రు ను, మేజరు యల్. యం. జిబ్బుగారును పోయెదరు. రాలిన్నను ప్రభువు ఇదివరలో చెల్లినటుల అడ్వోకరు మాసాంతమునకు మరల ఇండియాకు దిగి వచ్చెదరు. వీరు లేనికాలములో జెన రలు సర్. విలియంబర్నెట్టుగారు ప్రధానసేనానిగ నుందురు. రాలిన్నను సతీమణి సిహ్వా అగను 6 వ తేదీకి తిరిగి రా వచ్చును.

విదేశవార్తలు

ఐరిషుసరిహద్దు తగాదా

సూతనశాసనము లవసరము

బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారి చిక్కులు

లండన్, జూలై 30:—రాత్రి 8/45 ప్రస్తుతమున్న ఐరిషుసరిహద్దు తగాదాను పరిష్కారముజేయుటకు బ్రిటికపు స్కిలు జుడీషియలుమిటివారు క్రొత్తశాసనము లవసరమని రని ప్రైముపత్రికా రాచకీయవిలేజురీ చెలుపుచున్నాడు. ప్రభుత్వమువారి పుడు ఈచిక్కు నెదుర్కొనవలసియున్నది. మూడు పక్షముల నాయకులను తక్షణము సమావేశపరచి ప్రారంభమున ఏమిచేయుటకు ముగ్ధులగుటకు ఆలోచించుట మంచిదనుచున్నారు. క్రొత్తశాసనమున ప్రవేశబెట్టుటకు పిలువేసందున కాంగ్రెసులేబిలు కాన్ఫరెన్సును సమావేశపరచి ఐరిషు ఒడంబడికను సంతకముజేసిన బ్రిటిషువారిని కబురంపి ఆలోచించుటకు మంత్రివర్గమువారు నిశ్చయించిరట.

జర్మను నష్టపరిహారములు

లండన్, జూలై 30:—మే 30 తేదీవరకు జర్మనులలో 158,000,000 పౌనులు ఇచ్చిరనియు, ఇందులో నష్టపరిహారములు, ఆక్రమణ పైనికవ్యయము కలిసియుండెననియు రూరు వ్యయము మినహాయించినదెననియు ఫిలిపు స్నాడ్ గారు కామన్సు సభలో మొరేలుగారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

పరాసుల అగ్గిపుల్లల వర్తకము

ను గూర్చి 'మనాపల్లె'ని మరల ప్రెంచిపార్లమెంటువారు ప్రవేశబెట్టిరి. ఇదివరలో పోయింకేరు ప్రభుత్వమువారు దీనిని పార్లమెంటువారి కైతివేయుటలే జేసిరి.

కలకత్తా పోస్టుమాస్టరు హత్య

స్త్రీని కవున్సిలు అపీలు

లండన్, జూలై 29:—బరేండ్రమార్ గోపుగారు 1928 సంవత్సరము ఆగస్టు మాడుతేదీని సంతకతోలా పోస్టు మాస్టరును జంపినందుకు కలకత్తా హైకోర్టువారు ఉరిశిక్షను విధించిరి. శిక్షితుడు ప్రీతికవున్సిలుకు అపీలు జేసికొనుటకు అనుమతి ఇయ్యబడెను.

తప్పిపోయిన వైమానికులు

చనిపోయి రేమో యనిభయపడుట

లండన్, జూలై 30:—రాత్రి 8.45 బ్రెస్టా నజీరియా ఇసుపదారికి దక్షిణముగ కనబడుతుండపోయిన వైమానికులు నుడిగాలిలో ఒక ఎడారియందు తగుల్కొనిరనియు నిరూపము పొడైనదనియు పీరు చనిపోయిరనియు అనుగొనుచున్నారు. పీరిని వెదకిరిగాని కనిపించలేదు.

విమానము బద్దలగుట

లండన్, జూలై 30:—రాత్రి 11.30 ప్యారిసునుండి ప్రైముపత్రికా విలేజురీ ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు. ప్యారిసుదగ్గర సైనికవిమానముకాటి నడిపిథిలో స్త్రీలున్నచోట బద్దలై నది. వైమానికుడొకడు చనిపోయెను. రెండవవానికి గాయములు తగిలెను. ఒక స్త్రీ చనిపోయెను. నలుగురు స్త్రీలకు గాయములు తగిలినవి. ఇందులో ఒకరియున్న వైమానికుని తల్లియే ఆ గాయములు తగిలినస్త్రీ.

జర్మను నౌకలు

ప్రెంచి రేవులలో ప్రవేశించవచ్చును

లండన్, జూలై 30:—ఉదయం 11.30. ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు జర్మను నౌకలు ప్రెంచి రేవులయందేగాక అధినివేశములందున్న రేవులనుగూడ ఉపయోగించు కొనవచ్చునని ఉత్తరువులను త్వరలోనే ప్రకటించెద రనుచున్నాడు.

వెంట్ల ప్రదర్శనము

విదేశకల్ప నేల యుపయోగించిరి?

విచారణనల్పవలెను

లండన్, జూలై 30:—రాత్రి 11/30 సర్ రాబర్టు దొ నాల్డుగారికి లునుగారి సమాధానము వెంట్ల ప్రదర్శనమునకు ఎందులకు విదేశ కల్ప నుపయోగించిన దీనిచ్చలేదు. ఎంత విదేశకల్పను వెంట్ల ప్రదర్శనమునకు తెప్పించిలో దీని కెవరు తర వారులో కనుగొనవలెనని ప్రైముపత్రికలో దొనాల్డుగారు వ్రాసిరి.

భారతదేశ

కళాప్రదర్శన సూచనలు

ధనసహాయమును గోరుట

లండన్, జూలై 31:—ఉదయం 1.20 ముఖ్యమంత్రి బ్రిటిషు కళాప్రదర్శనములందు శాశ్వతముగ ప్రదర్శింపబడుటకు ఆధునిక భారత కళాలకు సంబంధించిన వస్తువులను సంపాదించుటకు ధనసహాయము జేయుడని భారత కళాసంఘమువారు కోరుచున్నారు.

పోలోగ్నా ప్యాసిస్టుసంఘము

ముస్సోలీనిగారిని లేఖ

రోము, జూలై 31:—ప్యాసిజం పార్లమెంటు దాక్షిణ్యమునకు లోనగునని కొందరుకొనుచున్నారనియు, తాను ప్యాసిస్టు పక్షముతో సంబంధము వదులకొనవలెనను చున్నారనియు, ముస్సోలీనిగారి రాక లేఖను ప్రేరంఘమువారికి వ్రాసిరి. 8 వట్టికు ప్రభుత్వము జరుగు ప్రాంసులోగూడ ప్రభుత్వాధికారి నాయకుడు, రాడికలు సాంఘికవాద నాయకుడుగ నున్నాడనియు ఇంగ్లండులోగూడ ముగ్ధులగుటకు కామన్సుసభలో జరిగిన ప్రతికూల ప్యాసిస్టుసభ కేగవనియు అట్లు తానేమియు ప్యాసిస్టుగాండు కవున్సిలులో అట్లు జేయలేదనియు ప్రభుత్వ సమన్వయను చర్చించలేదనియు ఇతరదేశ రాచకీయములనుగూడ చర్చించలేదనియు తెలియజేసిరి.

ప్రాంసు - రషియా

మరల సంబంధము లేర్పడుట

రాయబారములు చురుకుగ జరుగుట
లండన్, జూలై 31:—ఉదయం 1/20 సోవియటు ప్రభుత్వముతో మరల ఎథాప్రకారము సంబంధ మేర్పరుచుకొనుట కెంతయు సిద్ధముగనున్నారమనియు సోవియటు ప్రభుత్వముగూడ న్యాయమును ప్రెంచిహక్కులనుగర్హించి ఈడేర్పవలెననియు ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు. తంతి వార్తలు ప్రతినిమిష మీవిషయమే జరుగుచున్నవట.

రైలును నాశనమొనర్చుటకు

ప్రయత్నించుట

అబ్జిన్సునుండి కింగ్సుక్రాసుకుబోవు స్కావి ఎక్స్ప్రెస్ రైలును ధ్వంసమొనర్చుటకు అదివారము ఉదయమున ఎవరో ప్రయత్నించిరిగాని అవృత్తకళమున అది తప్పిపోయెను.

నష్టపరిహారసంఘమువారు

ఈవర్షము ముగిసినపిదప లండను కేంద్రుట.

ప్రెంచి ఏర్పాటులు

వ్యవహారమును పరిష్కారము చేయగలవని కొన్ని పత్రికలును, సభ ధ్వంసమగునని కొన్ని పత్రికలును, ప్రెంచి ఏర్పాటులను ఆంగ్లో-శ్యాక్సు ఆధికారులు నిశాకరించెదరని మరి కొన్ని ప్రెంచిపత్రికలును వేర్వేరువిధముగ జెప్పుచున్నవి.

మేజరుజెన్సె వైమానికుడు డోయిసిగారు పట్టినత్రోవనే పోవును. ఇతడు ఎర్రబొట బయలుదేరెను.

పరస్పర సహాయపు టొడంబడిక

జర్మనుల వైఖరి

లండన్, జూలై 31:—ఉదయం 1.20. బుద్ధిపూర్వకముగ స్వలాభమునిమిత్తము నిర్మిమిత్తముగ యుద్ధమున్న నేమో జాతిసమితివారే నిర్ణయించవలెననుటచేతను, ఇట్లు కయ్యమునకు కాలుదువ్వినవారిపై చర్యనుదీసుకొనుటకు గూడ, సైన్యములను సమావేశము చేయుటగూడ వారికే వదలిబెట్టుటచేతను జర్మనులకు పూర్తిగ ఆయుధసామగ్రి లేనందున జర్మనులుగూడ ఇందులకు లోడ్వడవలెనన్న పిలువడవనియు తాటఫ్యమును విడనాడుటకు పిలువడవనియు అందుచే అట్టివిధానమును అంగీకరింప జాలమనియు జర్మను ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసిరి.

జర్మనుల సూచన

ఈ ఒడంబడికలను బెంచుటకు టె తగదాలను దౌర్జన్యముతో పరిష్కారము జేసికొనరా ననవలెను. రాచకీయములకు సంబంధించిన తగవులనుమధ్యనర్దులచే పరిష్కారము జేయబడుట కేర్పాటుజేయవలెను. ముఖ్యముగ అన్ని ప్రభుత్వముల వారును సైనిక నాకాదళములను తగ్గించి తీరవలెను. దీనిని నిర్బంధము జేయవలెను. అప్పుడు జర్మనులు శాంతినికాపాడి నిలబెట్టుటకు ఇతర జాతులతోజేరి సహకారము సల్పగలరని జర్మనులు తెలియజేసిరి.

జర్మను ఇనుపదారులు

పలాటి నేటు ఇనుపదారులపాలనము

బవేరియా ప్రభుత్వమువారి హక్కులు

లండన్, జూలై 30 రాత్రి 11/55:—నిపుణులనివేదికమును భంగపరుచుసభ బెర్లినులో నేడు సమావేశమయెను. ముందు బవేరియా పలాటి నేటు ఇనుపదారుల సంగతినిగూర్చి బవేరియా సెంట్రలు ప్రభుత్వమువారును రాయబారములను ప్రారంభించిరి.

పలాటి నేటు ఇనుపదారులను బవేరియాపాలనములో నేయుంచులె నని బవేరియా ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. ఇతర జర్మనుఇనుపదారులతో సంబంధము లేనందు తమయిష్టము నచ్చినటుల కూలిని నిర్ణయించుట కధికార ముండవలె ననుచున్నారు. ఈకోర్కెలు నిపుణులనివేదికమునకు పూర్తిగ విరుద్ధము.

యుద్ధనౌకలందు ఫీరంగులయెత్తును హెచ్చించుట వాషింగ్టన్ ఒడంబడికకు విరుద్ధముగనుండునని జపాను యుపై పెడ స్టేటు ప్రభుత్వమువారికి, బుధవారమునాడు తెలియజేసితి మని కామన్సుసభలో విదేశాంగసహాయకమంత్రి తెలియజేసెను.

జర్మనులు ఆపరాధులుగ

నెంచబడుచో?

ప్రెంచివారి సూచనలు

లీఫ్జిల్, జూలై 30:—నేటిసభయందు రాయబార ప్రముఖులు చేరిరి. ఇదియే నేటిసభలో ముఖ్యవిషయము. ఈసభలు రోజూజరుగుచున్న వేగాని నేను బెర్లియం విదేశాంగమంత్రిగూడ వచ్చెను.

లండనులో నున్న జపానురాయబారిగూడ వచ్చెను. పిరంజరును ప్రెంచివారి సూచనలను చర్చించిరి.

నేడు బుద్ధినిండుసభలు లేవు. కాని రేపు ముసటి మాడవక మిదలు సమావేశము గావచ్చును.

ప్రెంచివారి ఏర్పాటులు

జర్మనులు నష్టపరిహారములను పరిహారసంఘమువారి తీర్మానము ప్రకారమియ్యవలెను, సరకులరూపమున జర్మను పాట్రామిటులు కంట్రాబ్టును అటులు జరపకున్నను ప్రెంచి వారు తక్షయేర్పాటులను అటులుజరిపి చెదరట. జర్మనులు తమ రియవలసిన ఋణమును ఇచ్చుకొలది రూరును ఖాళీజేయుటకు బ్రిటిషు ప్రెంచి, ఇబ్లీ సైనికనిపుణులు ఏర్పాటుజేయుచున్నారు.

పంజాబు గవర్నరు

జలందరుస్వాగతములకు ప్రత్యుత్తరములు

జలందరు, జూలై 31:—జలందరు మ్యూనిసిపాలిటీ జిల్లాబోర్డువారి లిఖించిన స్వాగతపత్రమునకు ప్రత్యుత్తరము చుచు సకీ మాల్గం హాయిలీ గారు ప్రభుత్వమున కృతజ్ఞతను తెల్పుచు ట్లుపస్యసింప వొడగిరి:— “నేను ప్రభుత్వము జలందరు జిల్లాకు వచ్చుటకే నిర్ణయించుకొంటిని. దోబాలో కొంతకాలమునుండియు కొందరు మొండిచైర్మనులతో హత్యలు ఘోరములును గావించుచుండిరి. ఇందువలన మా అధికారులకు చాలకష్టమయ్యెను. అంతకన్న నెక్కువగ యీజిల్లాలలోని రాజభక్తిపరులకు వాస్తవ్యులకు ధైర్యము పోయియెంతయో కష్టముగనుండెను. ఈ దొంగలగుంపుల నణచుటకు వారు ప్రభుత్వమునే నమ్మి ధైర్యముతో మా ఆఫీసులకు సహాయముజేసి, ఇప్పుడు ప్రద్రవము పోయినది. ఇకనుమరల రాదని తలంపవచ్చును. ఆకష్టకాలమున శాంతిక్రమముల రక్షించినవారికి కృతజ్ఞతను తెల్పుటకే నేను వచ్చితిని. మీరు సమర్పించిన స్వాగతపత్రమునందు శాంతిని కాపాడిన ఆశీస్సులయొడ తెల్పినకృతజ్ఞతను గవర్నరు దేశినికానలేక పోలేడు. నే నీవిషయమై యంతచెప్పటకు కారణము ఈమధ్యనెలలో జరిగిన విషయములు భవిష్యత్తునకు పాఠమునేర్పచున్నవి. ప్రభుత్వమేరూపముననన్నను ఏవిధానము ననుసరించి ననుప్రజాత్వప్రియోప్రజాద్వేష్యమైయున్నది. ఇందులకు పాపాల ఆస్తిప్రాణముల గాపాడుటముఖ్యమైనది. అందులకు అన్నితరగతులవారి సహకారమును ఆవశ్యకమైయున్నది. పౌరుడైనవాడు అల్లరివచ్చిన పుడు అణచుట అధికారులకు తోడ్పడుటయేగాక అట్టి అల్లరి తలయెత్తుటకు కారణముగ ప్రచారము నెట్టిదానినిగాని జరగకుండ జూడవలయును.

మ్యూనిసిపాలిటీ జిల్లా బోర్డు వారి లిఖించిన స్వాగత పత్రము లోని స్థానిక విషయములగుర్చి వివరించి దెల్పి హిందూ సిక్కు మహమ్మదీయ రాయబారుల కిట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను:—

“మీకు ఒక్కొక్కరకు ప్రత్యేకముగ ప్రత్యుత్తర మియ్యనందులకు తీయవలయుగాక. మీరందరకు కలసి నాకు స్వాగతమిచ్చితిరి. మీ యొగక్షేమములు అందరవియు నొకటియేయని నేను నమ్మెను. మత విషయమునుగూర్చి యీ మాత్రమే నేను జెప్పెదను. ఈ విషయము పరిష్కారమయిన మీదటనే యీ రాష్ట్రములో శాంతిమహృద్ధానము లేర్పడగలవు. ప్రతి జాతియు తమతమ రాజకీయస్వత్వముల నభివృద్ధిజేసికొనవచ్చును. తమతమ సాంఘిక విజ్ఞానాశయముల నభివృద్ధిజేసికొనవచ్చును. కాని యీనిర్భాగ కార్యమును జేసికొనునపుడు తమవలెనే యితర జాతులుగూడ ననుభవించు హక్కులను సమానముగనియ తిరస్కరించి చేయు విధ్వంసకార్యము మాత్రము పనికిరాదు. మహమ్మదీయ సంఘవారు తమస్వాగత పత్రములో ఈ జిల్లాయందు మతాంతర కలహములు లేవనియు ఉభయజాతులను ప్రపంచ జ్ఞానముగగ్గి ఒకరిపై నొకరు విరోధము లేకుండనుండెననియు జెప్పిన విషయముజూడ నాకు చాల సంతోషమగుచున్నది. మీరు కెల్లు మంచిసంబంధములు చెడకుండ జూచుటయే మీరు జేయగల మహత్కార్యము.

ఇకను తుదకు సిక్కుల సన్యాసప్రత్యుత్తరముగూర్చి చెప్పెదను. సిక్కుజాతిలో అసలుముఖ్యమైన భాగస్థులకు బాబు అకాలీ ప్రచారముతోగాని ఆదర్శముతోగాని సంబంధము. సామూహిక యేమియును లేదని సిక్కులు ఒప్పుకొన్నదానిని యిచట యెవ్వరును కాదనజాలరు అసలుచిక్కులు యెప్పుటివలెనే ప్రభుత్వమునెడ భక్తితోనున్నదనియే నమ్మవచ్చునని యెవ్వరును సందేహింపజాలరు. ఈవిషయమెంతయు ఆనందకరముగనున్నది. గతవత్సరము నేవక జతయను అసభికార సంఘము రాజభక్తిని పోషించు సుద్దేశముతోను మతోద్దేశములతోనే పనిచేయుటకును ప్రారంభింపబడెను. అదియే వారియొద్దేశ్యమైనయెడల వారు తమవిరుద్ధములగు కృత్యములజేసి సంఘమున కంతకును అగౌరవముచెచ్చు దుర్మార్గపర్వతల దిప్పివేయ ప్రయత్నింపబడెను. అఉద్దేశ్యముతోనే యీనాంధ్రసభ్యు లందరును తమతోటిసిక్కులకు నిజమైన మిత్రులుగనుండురని నేను కోరుచున్నాను.

అంతట ఆయనజలందరు సహకారసంఘముల స్వాగతమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సహకారోద్యమములో సవిచార అభివృద్ధిగాంచెనని జెప్పిరి. ఈసహకారసంఘములు ఋణమిచ్చి జేయునిర్భాగకార్యము వ్యవసాయాభివృద్ధికి ముందు దోడ్పడును. ఈస్వాగతము ఆయనమనస్సులో నెప్పటికిని జ్ఞాపకముండి రాష్ట్రపరిపాలనములో చాల ఉత్సాహకరముగ నుండుననిచెప్పి ముగించెను. (అ. ప్రె.)

భారత శాసనసభ

సెప్టెంబరునమావేశమునందు పాదించబోవుబిల్లులు

దాసుగారి తీర్మానములు

కటకం, జూలై 31:— శ్రీమద్రాష్ట్రస్వయంశాసనసభ గాని రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకు గాని ఋణమును భారతమంత్రిగాని భారత ప్రభుత్వమువారుగాని తీసికొనుటకు ముందుగ భారత శాసనసభయొక్కయు ఆయా రాష్ట్రీయ శాసనసభలయొక్కయు ప్రజానియక్తసభ్యులలో 2 వంతులమంది అంగీకారమును ముందు బడయవలయునని బి. దాసుగారు యం. యల్. ఎ. (బిరిస్సా) ఈ సారి భారతశాసన సమావేశమైనపుడు పాదించెదరు. ఈసభ్యుడే మరిరెండు తీర్మానముల నుపపాదించెదరు. ఒకటి భారతస్త్రీలు, సైన్యము, నాకాపానీసుశాఖలలో తప్పయితర అన్ని శాఖలయందును పోటీపరీక్షలకు హాజరుగటకు అధికారము నీయవలయుననియు, మరియొకటి భారతదేశము జాతి యెతిలో పాల్గొనుట వాంఛనీయుగాక పోషితము భారతక్షేమమునకు అపాయకర మగుటచేతను భారత ప్రభుత్వము జాతిసమితికి పంపు విరాళముల నికమీద నాపేజేయవలయుననియు తీర్మానములను గూడ నుపపాదించెదరు.

డి॥ బ॥ మో॥ రామచంద్రరావుగారి బిల్లులు

మద్రాసు జూలై 31:—

భారతశాసనసభ సెప్టెంబరు సమావేశములో ప్రవేశపెట్టుటకై డి॥ బ॥ మో॥ రామచంద్రరావుగారు వాలుగు బిల్లులను బంపిరి. మొదటిబిల్లు 1877 సెస్సిఫీకు రిలేపుఆర్డు సవరణకు సంబంధించినది. ఇప్పుడున్న చట్టము 45 సెక్షను ప్రకారము మాడురాజధాని పట్టణములలోను రంగూనులో మాత్రము ఒరిజినలు సివిలు పరిపాలనపు సరిహద్దులలోపల మాండుమును పద్ధతిపై ఆవృద్ధు తుమాషణనిచ్చి కష్టమునుండి తప్పింపవచ్చును. ఈ అధికారము మద్రాసు, బొంబాయి, కలకత్తా, రంగూను ప్రాంతాలలో గాక ఇండియాలో నితర ప్రాంతాలన్నిటికిని జ్యూడిషియలు కమిషనరు కోర్టులకు గూడ నుండునటుల జేయవలెనని రావుగారి కోరికయే యున్నది.

ఈబిల్లుయొక్క కారణోద్దేశ్యములను తెల్పుచు యిట్టిచట్టము యెప్పుడో జేసియుండులనెనవనియు, నియోజకవర్గతి విస్తరింపజేయునటుల ప్రాంతీయ కుండు ఈ అధికారమును గూడ విస్తరింపజేయుట అనవరతమనియు వారు నూచించుచున్నారు.

మరియొక బిల్లునందు సివిలు ప్రాసీజరుకోడ్డు 85 సెక్షనును సవరణజేయవలెనని రామచంద్రరావుగారు కోరుచున్నారు. ప్రభుత్వముపై ఇంజన్షను యిచ్చు దానాలలో నుండు నోటీసిచ్చు అనవరతమునుగూర్చి ఇండియాలోని ప్రాంతీయ వేర్వేరు విధముల తీర్పులను జేసెను. ఆకోడ్డు 85 సెక్షనుక్రింద నోటీసిచ్చుట అన్ని కేసులలో ఇంజన్షను దానాలలోగూడ నుండు అనవరతమని మద్రాసు ప్రాంతీయ వారప్రాయబడిరి. బొంబాయి కలకత్తా ప్రాంతీయ వారు భిన్నాభిప్రాయమును జెందిరి. కావున యీవిషయమై కోడ్డునందు కావలసిన సవరణలనుజేసి కలకత్తా బొంబాయి ప్రాంతీయ అభిప్రాయములనే నిలబెట్టుట రావుగారి యుద్దేశమై యున్నది.

ఇకను మాడనబిల్లునందు రామచంద్రరావుగారు ఇండియాను రిజన్టీషను ఆర్డును అనేకవిధముల సవరించి, రిజన్టీషను ఆర్డు 20 వ సెక్షనుక్రింద నమ్మకేసులలో ప్రీవీ కాన్సిలును, ఇండియాలోని ప్రాంతీయమును జేయుతీర్పులవలన గణకష్టములను తొలగింప సుద్దేశించియున్నారు.

వార్లదీ ‘హిందూలిటు’ మేను ఏకస్వ బిల్లు’ అనునది. ఇది హిందూశక్తి శాస్త్రములో ముఖ్యాంశమునకు సంబంధించినది. దీనిప్రకారము హిందూమతమునందు యేవో కొంత ఆస్తియాజమాన్యముగల విధులు స్త్రీవారసులు మున్నగువారు తమకువచ్చిన ఆస్తిని అమ్మిగాని, తాకట్టు పెట్టిగాని కావలసిన పనిని కోర్టు తనిఖీక్రింద జేసికొనుటకు అధికార మియవలెనని కోరుచున్నది. ఇంగ్లీషు సెబుల్లు ఎట్టేట్లు ఆర్డు ప్రకారము జేసినటుల, ఇట్టియజమానులకు బ్రాన్స్సు పాక్కు విషయములో ఒక ప్రాసీజరు ప్రవేశపెట్టి రివన్ను దానాలు తగ్గింపవలెనని వీని కోరుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

ఘూర్జరజాతీయ విద్యాసభ

మహాత్ముని అన్యత్వత క్రింద సీసస సేను (ఆగస్టు నెల 1 వ తేది) ఆహుదావాదాలో సమావేశమగును. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి శాసనసభ

మధ్యపాననిషేధము

బొంబాయి, జూలై 31:—బొంబాయి శాసనసభలో శుభ ప్రశ్నోత్తర సమయమున పూనాలో మద్యపాననిషేధ ప్రచారమును జిల్లామేజిస్ట్రేటు ఉత్తరవుపై నాపుటనుగూర్చి ప్రశ్న వేయబడెను. ఇందులకు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు కల్లు పాటదారులకులై సెన్సు లెచ్చునపుడు అన్యాయము నేడైన ఆటంకము వచ్చునెడల అట్టి నిషేధ ప్రచారము ఆపివేయవలెనని హామీయాయబడునని చెప్పిరి. నారాయణపేటకల్లు దుకానులవద్ద పిరెటింగు కొద్దిగా జరిగెను. అందువలన ప్రభాశాంతి కేమియును ఘంగముగలుగలేదు. కాని రవివారిపేట కల్లుదుకానుల పిరెటింగువృద్ధిచూత్రము ఒకటి రెండు వోట్ల అల్లరులు జరిగినటుల తెలుపబడెను.

సింధుకిలాశతు కమిటీకి (వాసినలేఖలను మధ్య కరాచి సి. ఐ. డి. యేల విప్లవలయునను విషయమును గూర్చి ప్రభుత్వమువారు తెలుపుటలేనిది.

వినాయకదామోదర సర్కారుపైనిరోధము

అంతట సభ వారు వినాయకదామోదర సర్కారుపై గల నిరోధముల తొలగించుటనుగూర్చి డాక్టరు వేల్కూరుగారు చెప్పిన తీర్మానమును చర్చించిరి. ఆయనపై నిరోధములేవనగా రత్నగిరి జిల్లా విడువగూడవనియు, ప్రభుత్వపుట్టు తరువు లేనిదే రాజకీయకార్యములందు ప్రవేశింపగూడవనియు నుండెను. ఈ విషయమై చర్చ గంటన్నర జరిగెను. ఈలోపల రాజకీయ విషయములగుర్చియున్న నిరోధము తప్ప తక్కినవన్నియు తొలగింపవలెనని యొకసవరణ యుపపాదించబడెను. చర్చసందర్భమున ప్రభుత్వమువారు సరియైన పనిని సరియైన మార్గమున జేసి వయసు జూపి రాజప్రోహమును జంపి ఉన్నతముగలై యుండవలెననికోరబడెనుగాని ప్రభుత్వమువారంగీకరింపక పోయిరి. తీర్మానమునకు 37 మంది ఆనుకూలముగను 50 మంది ప్రతికూలముగ నుండుచేర అది ఓడిపోయెను. సభవారంతట ఫలాహారములకై తేచిరి.

సంపూర్ణమద్య నిషేధము

మరల ఫలాహారానంతరము సమావేశముగాగానే సప్రర్ని గారు (అహమ్మదు నగరు) ఎత్తైన శాఖావర్గము మద్యపానమును పూర్తిగా నిషేధించుటయేని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటింపవలెనని కోరుచు ఒక తీర్మానము నుపపాదించిరి. ఈ ఆవృత్తు జేరుటకు 10 యేండ్లువనియు, యింకను మార్గములు, లోకలు ఆర్షనును, సారాయిముత్తును తగ్గించుటయు, లోకలు అడ్డెడ్డెజీ కమిటీలను నియమించి అధికారముల గావించుటయు, శాసనముల గావించుటయునని ఆయన చెప్పెను. కాలనిర్ణయమును మాన్యుట అనేకసవరణ లుపపాదించబడెను.

ఈతీర్మానమును సవరణలను ఎత్తైన కమిటీవారు చెప్పిన విషయములనే తెల్పుచున్నవి ఎత్తైనమంత్రి గో॥ డెహాలీ గారు చెప్పిరి. ఈతీర్మానము కమిటీ నితేదికమునకు నుండుగావచ్చినది ఆయన తలంచెను. అనితేదికమును ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నారని హామీనిచ్చి యిందులకింకను వ్యవధి గావలెనని ఆయన కోరెను. (అ. ప్రె.)

సంస్కరణల విచారణ సంఘము

విచారణ విధానము

అలహాబాదు, జూలై 31:— ‘పయనీరు’ పత్రిక యిట్లు ప్రకటించుచున్నది:—

సంస్కరణముల విచారణ సంఘమువారు విచారణప్రారంభములో యేవిధముగ విచారణ జేయవలయునో ఆసంగతిని గూర్చి ఆలోచించునని తెలియుచున్నది. బహిరంగముగ విచారణజేయు విషయము చాల ముఖ్యమైనదిగాన అదియే నుండు ఆలోచింపబడవచ్చును. విచారణ విషయము అందరకును గావలసినదైయున్నది. సాక్షులందరను సంస్కరణముల పనిజేయుటలో యేవోవిధముగ శాస్త్రతగ్గి యున్నవారే యుండుదురు. కావున వారు తమ మొమోరాండములో చెప్పిన విషయములపై యింకను యేవైన తెలిసికొనవలసి యున్నయెడల దానిని బహిరంగముగనే జరుపుట యుక్తమని తలంపవచ్చును. విచారణ సంఘము విచారణను భారతశాసనసభ భవనమున దొక పెద్ద కమిటీ గదిలో జరుపునని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

జాబులు

మదనపల్లి తాలూకా జాతీయోదనంఘము

ఆగస్టు 5 వ తేది సాయంత్రము ౪.30 గంటలకు శ్రీ గిరిరామవంశమందిరమువద్ద యాదగువ కనుపరచిన ముఖ్యం శ్రమలు చర్చించుటకు సాధారణకాంగ్రెసుసంఘసభ జరుపబడును. సంగ్రహకార్యక్రమ సంఘసభ్యులెల్లరు విచ్చేయప్రార్థితులు.

ఆహమ్మదాబాద్ ఆంధ్రరాష్ట్రసంఘ తీర్మానములు అనుబంధములను రాటమువనుకు తీర్మానము - రాజీనామాలు, దొంగములు) ఎన్నికలు - గాంధీభూజానిధి వసూలు, మలంబీరుదళము శేర్వరము - ఆంధ్రమహాసభాధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుట. ఇతను ముందు బహిగలసిన కార్యక్రమమునుగురించి. మదనపల్లి క. శ్రీనివాసాచార్యులు, కార్యదర్శి.

మదనపల్లి తాలూకా ప్రజల కొకమనవి

రాలుములు - ఏటము

మహాత్మాగాంధీగారి నూజ్ఞానుసారము నిర్వాహకార్యక్రమములో గతవత్సరము ఖద్దరుత్పత్తి - రాట్న ప్రచారము తెలుతాలలో కొంతవరకు జరిగినది. తయారైన ఖద్దరు ప్రయమైనది. ఈసంవత్సరము యింతవరకు రాట్నప్రచారము వివరములేదు. కారణము ప్రతినిధిరకకపోవుటయే. శ్రీయుత, డి.ఎస్. శేషగిరిరావుగారి కృషివలన నిన్న మొన్న ప్రతినిధి కలసిపోయినది. అందుకువారి సంతోషంపలసి యున్నది. కలసిపోయినా ఏములు, రాట్నములు ౨-3 కోజులలో తయారు కాగలవు. ఇక యెంతమాత్రము కాలము వృథాచేయక మహాత్మానియొక్కయు దేశముయొక్కయు శ్రేయస్సుకోసం వారందరు ఖద్దరు ప్రచారమునకు ద్వితీయోత్సాహముతో తోడ్పడగలం చుట ప్రార్థించుచున్నాను. కంబోడియా ఏటము - రాటములు కావలసినవారు డి.ఎస్. శేషగిరిరావుగారు - స్టిడెంట్-మదన పల్లి వాసివ సరసవైనవెలలకు బడయగలరు. రాటమువనుకు టిప్ సేపుకొనగోరువారు శ్రీగిరిరామవంశమందిరమువద్ద ఆగస్టు ౧ వ తేదీనుండి సేపుకొనవచ్చునని తెలుపుచున్నాను. మదనపల్లి క. శ్రీనివాసాచార్యులు, కార్యదర్శి.

పెద్దాపురం కళావంతుల సంఘసంస్కరణము

పెద్దాపురములోని కళావంతులలో కొందరు తమకులమున కుల వైషమ్యము కనిపెట్టి యామగ్య గుంటూరు గ్రామము లో జరిగిన కళావంతుల సంఘసంస్కరణము ననుసరించి యీ గ్రామములోకూడా కళావంతుల సంఘసంస్కరణయే నుద్దేశించి కొందరు కమిటీ సభ్యులుగా యేర్పడి ప్రతి యింటికి వెళ్లి యీ కళావంతులనున్న తమ జాతిపురుషులనున్న తాము చేయదగిన కళలకు రావలసినదిగా కోరుచు యిప్పటికి ఒక సభ్యులతో జాలనంది ప్రతినిధివారము గార్లంత వెంటమున్న యీ గ్రామి లోగిరినివలన కళలు గావించుచున్నారనిన్నీ యీసభ్యులలో, ఇప్పటికి కళావంతులలోనున్న బాలికలనున్న యిక్కడనున్న పుట్టుబోయే బాలికలనున్న సాములుగా జేయకుండా, వివాహములు చేయకుండ్లనీ, ఇతరజాతిపిల్లలను పెంచుకున్నీ కళ్యాణములు చేసికొనినానిన్నీ వినుటకు మే మెంతయో సంకల్పించుచున్నాము. ఈతీర్మానములు, వారలు త్వరలో ఆవిరగకు తీసికొనివచ్చేవల వారలు తమకులములను సంస్కరించువడమే కాకుండా దేశక్షేమముకు మార్గదర్శకులు అగు చునని నమ్ముచున్నాను. పెద్దాపురం కె.వి.వి. రాయపేటి రాధాకృష్ణదాసు 20-7-1923

పైకొనుచిల్ల కమిటీ శ్రీకాకుళం (గంజాం జిల్లా)

జమలు	
శ్రీకాకుళం (గ్రామములో నంచాలు) బుర్రా శంకరశాస్త్రి గారు	రు 50.0
యమ్మావడ మానుమంతరావుగారు	50.0
చింతా శేషగోపాలశాస్త్రిగారు	50.0
కర్తికేశ్వరి శంకరశాస్త్రిగారు	50.0
విశ్వరూప మామయ్యగారు	100.0
కాచిగల్లు రామయ్యగారు	50.0
సాముచేటి అచార్యగారు	25.0
రేపల్లెండు డి. సి. ఆర్విశాస్త్రిగారు	25.0
గ్రామములో యితరవందాలు	551.6
	951.6.0

బుర్రా తెలుగుపత్రిక వారు చేసిన సహాయం 500.0
బుర్రా శిశువేద సమాజం రంగూన్ వారు గంజాం జిల్లా కలెక్టరు నారాధ్వారా యిచ్చినది 225.0

చెన్నపట్నం గవర్న మెంటువారు దయచేయించిన ధనసహాయం 500.0

ముల్కీ దక్షిణకనరావారు జిల్లా కలెక్టరువారి ద్వారా అంపినది	4 0.0
బ్రాహ్మణులు	2 రు 12.0.0
కూద్రులు	297 1864.8.0
పంచములు	104 410.8.0
మహమ్మదీయులు	62 296.0.0
క్రైస్తవులు	1 ౯.0.0
	467 రు 2088.0.0

ఖర్చులు	
గృహనిర్మాణముకొరకు యిచ్చిన సహాయం	2088.0
గాలివానదరిమిలను బీదనాదలకు అన్నము పెట్టుటకు శ్రీకాకుళం సంఘసేవాసమితివారి ద్వారా యిచ్చినది.	80.0
కాకిరములు, అన్ను, పోట్టు తలవినగయిరాఖర్చులు	12.6
	2180.6

చెరుకుపిల్లి జగన్నాథం

కోశాధ్యక్షుడు.

కనుకు రి హనుమంతరావు

కార్యదర్శి.

సహకారోద్యమము

గుంటూరు జిల్లా చేబ్రోలు గ్రామ పరపతి సంఘముయొక్క వార్షికోత్సవసమయమున సహకారపుష్కమము విషయమై శ్రీయుత పద్మమాడి పూర్ణచంద్రరావుపంతులుగారు యీ క్రిందివిధమున నుపన్యసించియుండిరి. సహకార పరపతి సంఘము దేశమంతటను నేడు వ్యాపించుచున్నది. సహకారపర పతి సంఘముల యుద్దేశ్యము దేశీయలమధ్య బహుమత్యమును యేర్పరుచుట యేయున్నది. ఈయద్యమము గ్రామస్థులకు అవ్వనివచ్చుటయేగాక గ్రామస్థులయొక్క అవసరముల నన్నిటిని గూడ నెరవేర్చవలసి యున్నది మనదేశమందు స్థాపించబడు చున్న యీపుష్కమముల సంఘములకును, పాశ్చాత్యదేశము లందలి యీపుష్కమముల సంఘములకును వ్యత్యాసము గలదు. ప్రథమమున యిట్టి యద్యమము దేశీయము దేశములో స్థాపించబడియున్నది. దానిచూలమున ఆదేశమందు యెక్కువ పని జరిగియుండెను. దేశమందలి నీటికాలువలను, నేతపరిశ్రమలను, ఇతర సదుపాయములను మేలులెన్నియో ఆదేశ మందు ప్రథమమున యీసంఘము తరపున యేర్పాటు చేయ బడియెను. శ్రీయుత భూపతిరాజు వెంకటపతిరాజుగారు గోదావరిజిల్లా సభ్యులందు యీసహకార పరపతి సంఘముల తరపున నేతపరిశ్రమయను, పరపతి ప్రోత్సాహ స్థాపన వల యునని చెప్పుచుచియుండిరి. పాశ్చాత్యదేశమందు యీసంఘ ముల తరపున విద్యావిధానములు గూడను వ్యాపనజేయబడుచు న్నవి. ఆదేశములందు విశ్వవిద్యాలయములలో యీవిష యము యొక పాఠనావిధానముగా నున్నది. మనదేశమందలి విశ్వవిద్యాలయములు యీవిషయమును గమనింప కుండుట శోచనీయము. మనదేశమందు దారిద్ర్యము యెక్కువగా నున్నది. భారతీయులకు వ్యవసాయమే ముఖ్యజీవనము. వ్యవసాయము నకు సహాయపడు వసతులు యీసంఘములందు యేర్పాటుచే యుట ముఖ్యవిధి.

సహకారపరపతి పుష్కమము స్వపరిపాలనకు ప్రథమ మెట్టు. మనదేశమందు యీపుష్కమము యొక్కను లాభకారిగా నుండలేదు. ఈసంఘములందు ప్రజలజబ్బు, దాపరమునకు తావుగలదు. అందువలన భాముకప్పించి సంపాదించిన డబ్బులో కొంత కూడతెట్టుకొనుటకు అవకాశముగలదు. హిందూదేశ మందు దాపరము పెట్టుకొనుటకు అవకాశము వ్యక్తియొక్కటికి రు 5-12.0 కన్న యెక్కువలేదు. జపానుదేశమందు రు 26.0.0 దాకను గలదు. అమెరికాదేశమందు పోనులు 120 దాకనుగలదు. హిందూదేశము యిట్టి బీదస్థితిగా నుండుటకు కారణము యీ దేశమందుగలగు యనేకములను మతములని కొందరి అభిప్రాయముకాని యది యట్లని నేననుగోచనము. విద్యావ్యాప్తము సరిగా నుండకుండుటే యిట్టిదానికి కారణమని నాయభిప్రాయము. ప్రతిపాదన తమప్రత్యేక అవసరములను కట్టిపెట్టి లోకల ఆవసరములకు సహాయపడవలయును. ఈసంఘమునకు అందదను డ్యేలసహాయము చేయవలసినదియను నేను మీకు చెప్ప నవసరము. అదిమీకు బాగుగా తెలియును. ఈచేబ్రోలు సంఘముతరపున నొకవిద్యాలయమును, యొకపరపతి సంఘపు ప్రోత్సాహ నుండుట భాగుగానుండునని నాయుద్దేశ్యము. గొల్లపూడి లక్ష్మీనరసింహారావు.

ఆంధ్రగీర్వాణ విద్యాపీఠము - గౌరమాశ్రమము

కోపూరు, గోదావరితీరము

ఇది యాశ్రమపద్ధతులతో నడచుచున్న యొక యుక్తమ సంఘ. 1912 వసంవత్సరమున స్థాపితమైనది. ఈసంఘ డెండు వత్సరములనుండియు నవిచ్ఛిన్నముగ నాంధ్ర గీర్వాణభాషల యభివృద్ధికై పాటుపడుచున్నది. ప్రత్యేకముగ నాంధ్రసాహిత్యమును గలపు విద్యాలయములు లేవు. ఆంధ్రవిజ్ఞాన మంధ్రవాఙ్మయమువై నాధారపడియున్నది. ఆంధ్రవాఙ్మయ చరిత్రవృద్ధికాని ది యాంధ్రజాతి యభివృద్ధి కాలదు. దానిని యవజ్జుచేసి న శింపజేసితి మేని మన యాంధ్రత్వ మంతరించును. ప్రభుత్వపాఠశాలలో కూడ దేశభాషలలోనే యన్ని యంతములను బోధింపవలయుననెది యిక్కలంబున నిట్టి విద్యాలయముల యొక్క యవశ్యకత వేగ చెప్ప బనిలేదు. సంస్కృత భాషాసాహిత్యము లేనిది యాంధ్రమునకు వన్నె లేదు. కావున నీవిద్యాలయ మంధ్రమున ప్రధానముచేసి యాంధ్రగీర్వాణ విజ్ఞానవ్యాప్తికై పని చేయుచున్నది. రాష్ట్రభాషయగు హిందీయందును, రాజ భాషయగు ప్రపంచభాషయగు నాంగ్లమునందును కొంతజ్ఞానములేకపోయిన నభిలభారత వ్యవహారములందుగాని ప్రపంచ వ్యవహారములందుగాని పాట్లొనుటసంభవింపదు. మరియు నాంగ్లంబున నుండునూతనవిజ్ఞానమునుండి యూరులమగుచును. అందుచే నాకెండు భాషలను మొలకటినుండి గాక విద్యావిధానమునందలి తుదివత్సరముల జేర్చినాము. ఆంధ్ర గీర్వాణభాషలలో గట్టి పునాది కుదిరినవెనుక నాభాషలు గలపబడును. అట్లని యాంగ్లము కొంతవరకుచదిగినవారిని చేర్చుకొనక పోము. చేర్చుకొను వారి కను న గు న ట్టి విధానము వారి కేర్పరుతుము. వర్ణాశ్రమధర్మముల ననుసరించి చాతుర్వర్ణ్యములవారికిని విద్య గలపు నేర్పాటులు చేయబడినవి. ప్రత్యేక శాస్త్రసంరచనము చేయుటకు వసతులు కలవు. ఆంధ్రము, తెలగ్గుము, వేదాంతము, వ్యాకరణము, పూర్వమీమాంస, సాహిత్యము, స్మార్తము, నేషము, హిందీ, ఆమాలాగ్రముగ పాఠములు చెప్పగల యుపాధ్యాయులున్నారు. జ్యోతిషపు శాఖకూడ కలదు.

నేదశాస్త్రపరిషత్తు

మూడు వత్సరములనుండి వైసింకవికాదశినాడు వేద శాస్త్రపరిషత్తు లొకటి సమావేశ మగుచున్నది. ఆదేములలో విద్యాపీఠమున పండిత పరీక్షకమండలి నొకదాని నేర్పరచి వచ్చినపండితులను పరీక్షించు నాచారము నెలకొల్పినాము. ఆట్టిపరీక్షలు అన్ని శాస్త్రములందును జరుగును. హినియం దుత్తీయతనవారికి పాఠితోషికములను బిరుదుములునుకూడ నిచ్చుచున్నాము. ఈపరిషత్తుయొక్క స్థాపనకుచేసివిద్యాపీఠము విశ్వవిద్యాలయయోగ్యతను బడపినది. ఆపరిక్షకులకూడ యీ విద్యాలయమున విద్యార్థులను తయారుచేయుచున్నాము. పరిషత్తు విశాలసంస్థయై విద్యాలయము పరిషత్తు (అనగా విద్యాపీఠము)న కొక యంగమైనది. దీనివలన నీసంస్థను సర్వాంగముం దరముగ విశ్వవిద్యాలయముగ నభివృద్ధిచేయుటకు తగిన యాధారములు కలుగుచున్నవి. భగవద్గ్రంథచేతను దేశీయుల సహాయముచేతను యీపనిని చేయగలుగుదు మనునాశ కలుగుచున్నది.

అన్నసత్రము

గురుకులవాసమున విద్యాభ్యాసముచేసినగాని చెవభక్తి దేశభక్తి జాతీయసాంప్రదాయము పెంపొందుటకు వీలు లేకపోవుటచే విద్యార్థులు సుపాధ్యాయులు నొకస్థలమునందే యెల్లప్పుడునుండి పరస్పరప్రోద్బలము కలిగియుండుట కనువగునట్లు ఇద్దరికిని విద్యాలయవరణములూసే వసతులు కల్పించుచున్నాము. అన్నసత్రమున నిప్పుడు 50 మంది విద్యార్థుల కన్నదాసము చేయుచున్నాము. ఆసంఖ్యను వై హనుగ్రహముచే 100 చేయుట మాయాశ్రమము ఇప్పుడు పాఠశాలయందు 9 మంది యుపాధ్యాయులున్నారు.

దేవాలయములు

విద్యావిషయముల విప్లవకారలను తయారుచేయుట మాయాశ్రమము కాదు. భారతధర్మామయందు ప్రతిపాదికిని ముఖ్యముగనుండవలసినభాషను “ఆ స్థిక్యము” ఈయా స్థిక్యమే వైదికమతముల నింతవరకును సజీవముగా నుంచినది. అందుచే నీయా స్థిక్యము వై వారాధనవలన గాని యలనడదు. వై వారాధనమునకు దేవాలయములు ముఖ్యములు. దానంజేసినశివేశ్వరాలాధనమునకు దేవాలయములు ముఖ్యములు. దానంజేసినశివేశ్వరాలాధనములయందును ఆవిశ్వకములయొప్పును, శ్రీభోగరాజులక్ష్మీవ్యసించుములయందుగాను విద్యాలయమును విద్యాలయములకు దానముగా నొసంగిరి. విద్యార్థులు ప్రతిదివసమునందును దేవదర్శనముచేసి తీరవలయును. ఈదేవాలయ నిర్మాణము విద్యాలయాభివృద్ధి

విషయమందు ఎన్నడగిన యంతయు. విలస దేవాలయములు. విద్యాపీఠములు పోషించుటకు మూలాధారము లగుచున్నవి. ఒక్కదినము విద్యాలయమునందలి విద్యార్థుల కందరమున నన్న దానము చేయుటకు రు 25 లగును. అట్లు రు 25 ల నిచ్చి యొక్క దినమున నన్నదానముచేయువారి గోత్రనామములతో శివాలయమున నైవేద్యదీపారాధనములు జరుగును. దీనివలన నట్లు ప్రజావారికి గోదావరీతీరమున, గోష్ఠపక్ష్యతమున, దైవ పూజాఫలంబును, నన్నదాన ఫలంబును లభింపగలవు. అట్లే ప్రతివత్సరమున రు 10 ల నిచ్చువారికి పార్వతీయాలయంబున దుర్గానేవ యొకదినము లభింపగలదు. ఇంతవర కిట్లు రు 10 ల నిచ్చువారు 200 మందియును రు 25 ల నొసంగువారు 100 మందియును లభించినారు. ఇంకను సంవత్సరమునందలి యన్ని దినములకు లభింపగలరని నమ్ముచున్నాము.

మందిరములు

పాతశాల కొక విశాలమైన మందిరము కలదు. భోజనాదులకొరకు విశాలమైనవత్సరము కలదు. ఉపాధ్యాయ మందిర మొకటి కలదు. రెండవది తయారగుచున్నది. మావిద్యాలయ కార్యనిర్వాహకవర్గమున నొకరును, నిరంతరవిద్యాలయ నేపథ్యమున నగు శ్రీయత గారపాటి రామచంద్రయ్యగారు యతి మందిరమును నిర్మించి విద్యాలయమునకు దానము చేసిరి. ఇంక ను విద్యార్థిమందిరమును, ఉపాధ్యాయమందిరములను కావలసియున్నవి. మరియు నతిథిమందిర మొకటికూడ యావశ్యకమై యున్నది. ఆంధ్రదేశమునకు వచ్చె తెచ్చిన యాసంస్థకు వలయు దానములు రానను ననుమానము మాకు లేదు.

ఆస్తి అమ్మ

ప్రస్తుతము విద్యాలయమునకు 500 బస్తాల ధాన్యము రాదగిన సుమారు 150 యకరముల భూమియున్నది. సంవత్సరమునకు రు 4000 లు వచ్చునకాశమున్నది. కాని యిదిచాలదు. సులక్షమమును, విద్యాలయమునకును కలిసి సంవత్సరమునకు మాయాప్రకారము రు 15000 లు కావలసియున్నది. దేశమువై నాధారపడి యున్నాము. ఇప్పుడు మావిద్యాలయమున కున్న యాస్తి రు 100000 ల మందిపుగలదై యున్నది. ఇందు కుగాను రు 20000 ల బుణును కలదు. దానిని తీర్చు ప్రయత్నములు గావింపబడుచున్నవి. మాకు వసూలు కావలసిన విరాళములు సుమారు రు 20000 లున్నవి. అందుచే బుణుము ముమ్మల బాధింపనేరదు. కాని వలసినదము నిచ్చుటమాత్ర మాంధ్ర దేశముయొక్క విధియై యున్నది.

గోదావరీతీరము. జరుగుచున్నవి అన్నవిద్యాదానములు. సంస్థగా ఆస్తికవిశ్వాల నభివృద్ధిచేయునది! ఇట్టి సంస్థను దేశాభిమాను లెల్లరును పోషించుట ముఖ్యకర్తవ్యము ఇప్పుడు జాతీయవిద్యాలయము లనిపించుకొనువారిలోని విధానముకంటె నిందలివిధానము నిజముగ జాతీయమైనదని మేము చెప్పినచో నహమిక యని తలంపకుండురని యెంచుచున్నాము. దేశాభిమానులారా! భార్యమీ యదియ! ఆంధ్ర దేశమునందలి ప్రముఖులను, వదాన్యుల నందరిని నొక్కమా రీతావశ్యకమునకు దియచేసి జరుగుచున్న పనిని చూచి పోవలయునని విశయపూర్వకముగా నాహ్వానించుచున్నాము.

చిత్రపు వెంకటాచలం,

రెవెన్యూ.

తల్లాప్రగడ సూర్యవారాయణరావు, కార్యదర్శి.

గుంటూరుతాలూకాబోరు

గుంటూరుతాలూకా బోరువారు 9 జూలై లేదని తమ 65 తీర్మానములో ఈదిగువప్రకారము తీర్మానించిరి:- లోకలు బోర్డు రోడ్లకొనుండు కల్లుసార యి దుకాణముల నన్నిటిని తొలగింపవలెను.

బోర్డు డివిజన్ గాని ఆస్తిమీదగాని కల్లుసార యి దుకాణములనుగలగించిన నోటిసులుగాని ప్రకటనలుగాని అంటించబడకూడదు.

ఈ తాలూకాబోర్డు సరిహద్దులలోనుండి అన్ని కల్లు సార యి అగడలను తీసివేయవలసినదిగా ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నది.

ఈ తాలూకాబోర్డు క్రిందనుండు చెట్లను గీతకు యివ్వ కూడదు

ఈబోర్డువారి భూములలో దుకాణములు పెట్టుకొనుట కు అనుమతీయకూడదని తీర్మానించుచున్నది. ఈవర్ధకులనే గ్రహించింపవలయునని యూనియన్ పంచాయతీలకును సూచించుచున్నది.

గోగ్యశాలవారి యొక్కయు, ప్రజాసంస్థయొక్క యసహాయంతో ప్రకటనలములను ఉపన్యాసము లిచ్చుట మూలమును, మాజిక్కులాంటి ప్రవర్తనములవల్లను తాగుడు యొక్కచెడుగులను బోధించుచు తాలూకాబోర్డు సభ్యులును, అధికారులు తమ సహృద్ధప్రాంతములలో ఈ చెడుగు నివారణ ఎక్కువకృషి సలుపవలెనని ఈబోర్డు కోరుచున్నది.

వృత్తాంతలేఖలు

మంగళగిరి (స్వకీయవిలేఖరి)

గుడివాడతాలూకా పుట్టగుంట అగ్రహారంలో ఒక ప్రస్తావన 2 తలలు (ఒకదానినెనుక నొకటి) 4 కండ్లు 4 చెవులు, 2 ముక్కులు, 2 నోట్లుగల ముగిడ్డను కనెను. ఇప్పటికి ఘమా రొక మాసమయినది. పిల్లవాడు యంతవరకును జీవించియే యున్నాడు. నెనుకవైపు కళ్లు నోరు యంతవరకు తెరువలేదు. బిడ్డను తల్లియొద్దనుంచి తీసికొనిపోయి వేరుచోటనుంచి గేదెపాలు పోయిచున్నాడు. పాలిచ్చుటకు తనయొద్దకు బిడ్డను తీసుకు రమ్మనమని యెంతవేడినను తీసుకురాక వేరుచోటనేయుంచి నట్లు తెలియుచున్నది.

సుమారు 7 సంవత్సరములనుండి యిచ్చు సభాపాట్ల మాట్లగా పనిచేయుచున్న సా హేబుగారు యిప్పుడు గుంటూరు హైదరాబాద్ నకు మార్చబడినారు. వారు యీ 7 సంవత్సరములనుంచి తమ యుద్వోగమును కడు జాగరూకతతో నిర్వహించి గ్రామనాశులందర సానుభూతిని సంపాదించిరి.

గురజగోల (ఒక విలేఖరి)

కృష్ణామండలమునకు చెందిన గుడివాడ తాలూకాలోని మాగ్రామముక మైలుమారమున బడమరగా బ్రహ్మించు పోల రాజుకాలము వేరుగల పెద్దకాల్యమును, సుమారు మైలున్నర దూరమున దూర్భుగారి బ్రహ్మించు పెదలంక కాల్యమును మస్య సమయముండియు, నింతదనుక నెంతమాత్రము సాగుకాకుండు శింతయు విచారణలేము, ఆశ్చర్యసంజనితమునై యున్నది. సమీపమున నీటిపాలుదల కనువగు సదుపాయముల గావింపక డి. పి. డబ్ల్యు వారు మాతేమిమైల్లమారమునగల గుడ్లవల్లెలకు నుండి యేడెనిమిది యూళ్లు దిగువగల మాగ్రామమునకు నై డ్డుకాల్యలగుండ నీటిసదుపాయముల నామకార్థము గావింపుట యే ఈయనగ్రమునకు గారణమని తెలుపుటకెంతమాత్రము సం దియుచులేదు. ఈ మాత్రాజ్య పాపంబునకు బువాది యని చెప్పబడు రైతు లాగిష్టునెలలో గూడఁ దమభూముల సాగుగా విందుకొననిచో నిది పరవాసపడుటెట్టి? ఈ విషయము చదువరు లెఱుంగనిదికాదు. ఇంక డి. పి. డబ్ల్యుయవార నన్నకో కనులార మామమారకుండిరి. మాకోవన మరణ్యకోవన మగు చున్నది. మానుక కరణ్యమేది? ఎచటనినను దినము కృష్ణా మున్నగునదులు వడలచే నివిడికృతములయ్యెనను వార్తలు విచ్చుచుండుటయే గాని, మాభూములకింతదనుక సాగుకామి మారు రద్దవుమనకెవరు బాధ్యుల? దుర్భాగ్యము. డి. పి. డబ్ల్యుకా ఖవారు మాతేమిధమున నివసతుల గల్గింపవలెననిచో దురూ ఖ్యము. అధికారులు మాకు సమీపమునగల పెద్దకాల్యలద్వారా తూములవైన నిచ్చి తరుణములో సాగుచేయించి మాకష్టవస్థ ములఁ దొలగింతురు గాక చని విన్నవించుకొనుచున్నారము.

ర్యా లి

(ఒకవిలేఖరినుండి)

ఆయుర్వేద సభ

26-7-1924 వ తారీఖున మ-రా-శ్రీ ఆయుర్వేదభూషణ ముక్కామల వెంకటకాశ్రమి ఎ. ఎం. ఎ. సి. గారు మా గ్రామమున శివాలయమువద్ద మ-రా-రా-శ్రీ సునల్ల శ్రీరామ నృసింహకాశ్రమిగారి ఆధిపత్యమున మేజిక్లాంటరు సహాయ మున మూలికలను జూపుచు ఒక గొప్పసభను జేసిరి.

దీనికి గ్రామమునం దశేషజనమును విచ్చేసి సభ నలంకరించిరి.

అధ్యక్ష నియమానంతరము అధ్యక్షులు లేచి శ్రీ వెంకటకాశ్రమిగారు చెప్పి పురినుండి మనగ్రామమునకు వచ్చి ఊరించిన ఆయుర్వేదవైద్యమును పునరభివృద్ధి జేయుటకై ప్రజలకుపదేశం నిటనుచువచ్చినారనియు వారు చెప్పెడి యుపన్యాసమును శ్రద్ధతో నాలకించి దానిని ఆచరణలో పెట్టి దేశీయవైద్యమును అభివృద్ధిజేయుట ప్రజలవిధియై యున్నదనియు జెప్పి విరమించిరి.

తదనంతరము శ్రీ వెంకటకాశ్రమిగారు లేచి ఈక్రింది విధముగ నుపన్యసించిరి.

“మహాజనులారా! ఇప్పటికాలమున మన వైద్యులు చేయు రోగచికిత్సలనల మీ కందరకు ఆయుర్వేదముం దభిమానము ఊరించియున్నది. ఆయుర్వేదమునగా దేశీయవైద్యము నాటువైద్యము, తెలుగువైద్యము, అనుషేర్చే చిలువలకు

చున్నది. అనగా కడుపునొప్పి వచ్చునప్పుడు ఉప్పు, నాము నములు మొదలు పాముకాచినపుడు మంత్రోపధాదులచే చికిత్సించుటవరకును మన దేశీయమున సంబంధించిన ప్రతి ఒకవిధముకైన నేవయు ఆయుర్వేదమునకు సంబంధించినదే. ఇది కేవల ఆనందవైద్య, శిలాంశురసము, మొదలగు 10-12 ఔషధములే యభ్యుగ (రోగవిజ్ఞానము లేకయే) యుపయోగింపబడుటచే ఊరించి ప్రజల కభిమానము లేకుండునట్లు వైద్యులనుగలచే చేయబడుచున్నది. అపారమగు ఆయుర్వేదవైద్యశాస్త్రమునం దమేయప్రజ్ఞను సంపాదించు వైద్యులు లెక్కన చాలతక్కువగ నున్నారు. ఈ బోధమునలనే చాలవరకు మనవైద్యము ఊరించియున్నది. దీనియందును ప్రభావమేమన భూతోత్పత్తితిలయకారణము లగు నాతేమి ప్రకృతులనుగల త్రిదోషములయొక్క ఆధారమే. వీటియొక్క వికారమే రోగము. వీటి సమభావమే ఆరోగ్యము. ఇట్టి వికారసమభావములయొక్క జ్ఞానమే వైద్యత్వము. ఇట్టి జ్ఞానము లేని వైద్యులు మనదేశమునందు ప్రబలిరి. వారికి నే జేయువిజ్ఞాపనమేమనగా త్రిదోషతత్వమును బాగుగగ్రహించి ఆయుర్వేదవైద్యశాస్త్రమునందు గల చక్కని చికిత్సాప్రజాళియందు జ్ఞానమును సంపాదించి ఆయుర్వేదవైద్యము నభివృద్ధి జేసి విషాకాముష్మికముల సంపాదించురు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాను” అనియు నిక సభకుముగల ఆయుర్వేదవైద్యమునకును ఆంగ్లవైద్యమునకునుగల భేదములగు వివరించుచు ఆయుర్వేదముయొక్క శాస్త్రీయచికిత్సాప్రజాళికయే నుంచి దని నెల్లరకును దెలియునట్లు జెప్పిరి. తదనంతరము మాజిక్లాంటరు నందలి మూలికలను వివరించుచు ప్రజలయొక్క ఆరోగ్యరోగములనుగలచి 2 గంట లుపక్కసించి ప్రజల నానందింపజేసిరి. అంతయున సభాధ్యక్షులకును సభ్యులకును నమస్కారములతో సభ ముగిసెను.

నరసాపురం (స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్రనారీమణులకు భావమతులపరీక్ష

జూలై 30:- నరసాపురం తాలూకాభివృద్ధి సంఘము తరఫుద్వారా ఆంధ్రస్త్రీలకు వారివారి ప్రత్యేకములందే పరీక్ష. దానిని చేసి కృత్యాగులనవారికి యొగ్గలేనుటట్టి బంగారు పతకములను పుష్కలభూమిలనుగల యిచ్చుచుండుట ఆంధ్రనారీమణుల కెల్లరకు విశేషమే. ఈ మస్య రెండు మాడు సంవత్సరములనుండి మాత్రము కొన్ని కారణాంతరములచేత పరీక్ష జరుగుచుండుటలేదు. మొన్న జరిగినసభలో కార్యనిర్వాహకులు వచ్చే ఏప్రిల్ మాసములో తిరిగిపరీక్షను జరుపవలసినదిగానన్న పరీక్షాగ్రంథములను నియమించుటకు ఉపసంఘము నొక దాని నెన్నుకొనినారనిన్ని తెలియపర్చుటకు సంకల్పించుచున్నాను. సుమారు పదిహేనుదినములలో పరీక్షాగ్రంథములను ప్రచురపరచెదరు గాన ఆంధ్రనారీమణులెల్లరు యథాప్రకారముగా సంఘమునకు చేయూత యొసగవ రని నమ్ముచున్నాను. ఈ పరీక్ష జరుపుటకు గాను శ్రీ విశాఖపురం మహారాజుగారు వెనుక వెయ్యిరూపాయలను మిక్కిలి దయతో కానుకగా సంఘమునకు చనుచేసిరి. ఈ సంఘము రిజిస్ట్రీ కాబడినది పరీక్షాగ్రంథములనుగల తదితర నిబంధనలనుగల సీక్రమే పత్రికలలో సంఘమువారు ప్రచురించెదరు.

మా తాలూకాబోర్డు వ్యవహారములు

మా తాలూకాబోర్డు సమావేశ మొకటి మొన్న 26వ లేదని పాలకొల్లులో జరుపబడినది. చర్చ నీచాంశములలో చెన్నపట్టుపు ఆయుర్వేద కళాశాలలో నొక విద్యార్థిని సాతాలూకాబోర్డు తరపున సంపుట యని నొకటియున్నది. ఇదివరకే అనగా రెండుమాడుమాసముల క్రిందటనే ఒకవిద్యార్థికి నెలకు ఇరువదిరూపాయలను బోర్డువారు ఇచ్చేలానన బోర్డులోనే తీర్మానింపబడినది. మొన్న జరిగిన సమావేశములో నెవని సంపుటను గురించి మాత్రమే జరుగవలసినది గాని యితర సంగతులు అసందర్భములు. అట్టి సంగతిలో మొన్నమీటింగులో యిందు కొరకు ఎల్లాటుచేయుచున్న భనము లేదనే హేతువు ఆధారముగా తీసికొని ఆ యంశము వచ్చే సంవత్సరము వరకు నిలుపుట చేయబడెనని వినుటకు సంతోషము గలుగుచున్నది. ఇట్టి హేతువులు నెల కిరువదిరూపాయలు ఆయుర్వేద విద్యార్థిగణమునకు గాను కాంక్షను చేయబడినప్పుడు జనింపకలసినది గాని ఇప్పుడు సమయముకాదని బాబురకు కూడా విశేషము కాగలదు. ఇదిగాక మొగల్తూరు ఆయుర్వేదాస్పత్రివిషయమై ఎల్లాటుకాబడిన రెండువేలరూపాయలు మొత్తము నాబయెరుటనే యున్నది. అందులోనుండి యాసంవత్సరముకు కావలసిన మొత్తమును విద్యార్థి వేతనము క్రింద ఖర్చుచేసి వచ్చేసంవత్సరపు బడ్జెటులో సవరించుకొనకూడదా? ఒక్కొక్కపర్యాయము మా తాలూకాబోర్డువారివర్గము హాస్యాస్పదముగా గనకదము. ఈ స్వల్పవిషయమై ఒకగంట పైగా మొంట్లు అయాసపడిన లసిన అగత్య మేమి వచ్చినదో నాకు తెలియలేదు.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి మదరాసు.

మకర ధ్వజరసాయనం

దీనిని సేవించినచో మూత్రముతో కలసి సోయ్యడి శుక్లమును నిలుపును. పలుచబడిన పిర్మమును గట్టిపరచును. రతి లో అతి శ్రేష్ఠతెల్లనమవుటను మాన్పును. రక్తమును శుభ్ర పరచి జేహాపుష్టి, పిర్మవృద్ధి, కాంతి, బలము, మిక్కిలి రతి దాఢ్యము, ఇంద్రియపుష్టి, మెదడునకు బలముకలుగును. నెల ను 8-5-0 తపాలాఖర్చులు ఉచితము.

పి. ఆర్. మెడికల్ హాల్

రామచంద్రపురం (గోదావరికి)

శ్రీ రామ మోహన ఆయుర్వేద

కల్పశాస్త్ర-బెజవాడ

విద్యార్థులకు ప్రైవేటు లెన్యబడును

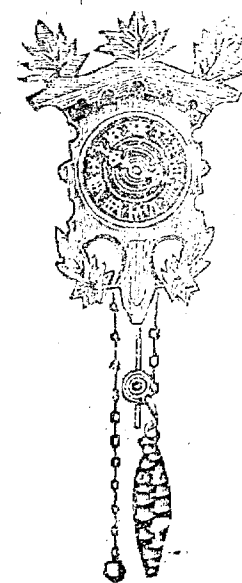
ఈ కల్పశాస్త్రమును ఆఖరి భారతీయుల వేదము

పరిశీలనకు, ఆంధ్రా ముద్రేన విద్యా పరిషత్తులకు రికవల్యూ గ విద్య గణపబడును. విద్య వర్ధింపజేయునకాలము 4 సం॥లు ఈ నెల 31 వ తేదీన ప్రవేశపరీక్ష జరుపబడును. ఎన్న కొన బడినవారిలో సంస్కృత విద్యార్థులకు నెల 1 కి రూ 10-0-0 వసతి, ఆంధ్ర విద్యార్థులకు నెల 1 కి రూ 5-0-0 వసతి వసతి యున్న విద్యార్థి వేతనములు (ప్రైవేటు) లెన్యబడును. నియమితకాలములో కనుబీవారి అనుజ్ఞ సంతకంకా కళాశాల విడిచిపెట్టవలదు, తాము పుచ్చుకున్న సామ్యు తిండి మదరా, యిన్యలయును. చేరవలయు యీలో పున చరణాస్త్రులు పెట్టుకొనవలయును.

రామమోహన ధర్మశాస్త్ర వైద్యశాల-బెజవాడ } శంకర నెంకటరామయ్య. నరసాచార్యులకు. 18-7-24

టిక్ - టాక్ - గడియారము

జాగుచేయకుడు, జాగుచేయకుడు.



ఇది నూతనముగా రిప్రెజెంటేషన్. గడియారముల నెల్ల ప్రఖ్యాతి జేసిన ఈ టిక్-టాక్ గడియారము దెల్పబడెను నుంచి స్వంతమునకు లెక్కలు చేయబడి నది. ఇది చూచుటకు అందముగా ను, చేయియంటి దియటలోను ఎల్లకాలమునకు నెల తాను గడి యారమునకు సాటిగాను పనిచే యు ఈ గడియారమునే కొనండి. వానికి వాచే రిజేటుకొనవచ్చును. త్వరపడును. కొద్దిగాలు మాత్రమే. ఒక ప ర్శాయము రిప్రెజెంటేషన్ తెలుసును.

ధర ఒకటికి రూ. 2-8-0
ఏకకాలమున ఒకడెజక్ గడి యారములను కొను వారికి ఒక గడియారము ఇ.నా ము గా

ఇవ్వబడును. ఆగ్నేతిక్ రోల్డ్ గోల్డ్ రిప్రెజెంటేషన్ రి సంతకములు పూచిపెట్టబడును. ధర 1-కి రూ 6-8-0

కె.రామారావు అండ్ బ్రదర్స్, 164 వై నాబాబురోడ్డు మదరాసు,

అతిమూత్ర వ్యాధిని త్వరలో కుదుర్చు ఔషధరాజము

నే నుక వైశ్యుడను. నావృత్తి వర్తకము. నేను ప్రస్తుతము మద్రాసు, గోవిందప, నాయక విధిలో కాపుంమున్నాను. నేను గడిచిన రెండు సంవత్సరములనుండి తీవ్రమైన అతిమూత్రవ్యాధిచే బాధపడుచున్నాను. నామూత్రముయొక్క స్పెసి ఫిక్ గ్రావిటీ సంఖ్య 1036 గానుండి, మూత్రము నందు తీపును, శ్వేత ధాతువును (ఆల్బుమెన్) అమితముగా నుండెను. నేను అనేక ఆంగ్లవైద్యుల వద్ద ఔషధమును సేవించితిని. మిక్కిలి కఠినవ్యాధియు చేయవలసినట్లు వారు నాకు నలహనిచ్చిరి. ఆ ప్రకారమే చేసితిని. కొన్ని సంవత్సరముల కిందటనే వరియన్నమును, కాఫీని మాత్రమే, నావ్యాధి కొంచెముకూడను కుదరలేదు. లేక నామూత్రమునందులకు తీసి, లేక శ్వేతధాతువు లేక స్పెసిఫిక్ గ్రావిటీ యేమాత్రము తగ్గలేదు. నేను మిక్కిలి నిరాశచెందితిని. తుదకు కృష్ణా పుర నివాసియును ప్రస్తుతము మద్రాసు అర్మీ యన్ విధి, నెం 72 భుగ్యహములో నుండు శంకిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్ద 8-7-24 తేది నుండి చికిత్స ప్రారంభించితిని. నడకు తేదీనుండి వరి యన్నమును కాఫీని పుచ్చుకొనుచున్నాను. వారు అతి స్వల్పకాలముననే ఆనగా 15 దినముల లోనే నా వ్యాధిని పూర్తిగా బాగుచేసిరి. ఇప్పుడు అనేక ఆంగ్ల వైద్యులు నామూత్రమును పరిశీలించి క్రమముగానే యన్నదని తెలిసిరి. 1442 (ప్రకటన) టి. పరదరాజులు చెట్టి

209 గోవిందప్ప నాయకవిధి, మద్రాసు, 26-7-24.

వారిసలహాకట్టుము రూ. 15,00

నాణ్యమైన బనీనుల

ఈ దినము నుండి మిల్లులో తయారగుచున్న బనీ నులు, హిందూదేశపుమిల్లు ను బలోనున్నా, ఖద్దరు నూలులనున్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, సకలమైనపట్టుపున్నా (ప్రత్తి, ఖద్దరాధారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుళరక మైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసాధులకు, పిలుగా యుండే లాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె పిల్లనంత చౌకగా యేర్పాటు చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలుశేలు) మొత్తిపు చేరమునకు, కం ట్రాప్టులకు చాలా వ్యాపారపిట్ట కల్లుశేసినాము గనుక ధరలు తెలియగోరినవారు యీక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చాడీ తేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంటిలు బనీనులు ప్యాకెట్ ౧ కి ఖరీదు, రూ 6-0-0

మానేజరు:— ఆంధ్రహాజీరీమిల్సు, బెజవాడ, దక్షిణాంధ్రము.

THE BOOKS READY FOR SALE.

1. BHAGVAD-GITA Translation of with Rs.as. Notes and annotations by the late Tukaram Tatya ... 0 12
2. LECTURES STUDY ON BHAGVAD GITA being a help to students of its Philosophy by T. Subba Rao B. A. B. L. 0 10
3. A COLLECTION OF ESOTERIC WRITINGS of T. Subba Rao, B. A. B. L. ... 2 0
4. THE YOGASARA-SANGRAH OR THE PHILOSOPHY OF YOGA SHASTRA with English Translation by Ganganatha Jha M. A. ... 1 4
5. THE UTTARA-GITA being the initiation of Arjoon by Shri Krishna into Yoga and Dnyana ... 0 4
6. THE PHILOSOPHY OF THE BRAHMANICAL SANDHYA VANDANA ... 0 12
7. THE HIGHER LIFE, or Rules of Raja-Yoga, by Bhagvan Budha ... 0 2
8. LETTERS TO AN INDIAN RAJA by a Indian Recluse... ... 1 0

RAJARAM TUKKARAM.

1490 29 Hummam Street, Fort-Bombay.

Sh Zandu Pharmaceutical Works Ltd. Bombay

జాందూఔషధశాల లిమిటెడ్ బొంబాయి

జలుబు, దగ్గు, ఉబ్బము మొదలయిన యెగురు రొమ్ముల నుబాధించిన సుమారు 80 గములకును దివ్య ఔషధమే కాక శరీరమునందలి నెత్తులను శుభ్రపరచి చెడి పోయిన శరీరశక్తియు బాగుచేసి జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధి చేయుటకుం దద్వితము మైనది ఎల్లప్పుడు జలుబు, దగ్గు, ఉబ్బము మొదలయినా లేని పీంపలకును బక్కచిక్కిన శుభ్రపును అన్యుత్రప్రాసము. ౧౮-౧౧-౨౪ (14-11-23) న బళ్లారినుండి కె. కేశవరావు బి.ఎ. బి.ఎల్ గా రిట్టా వ్రాసుచున్నాడు. "మీ ఔషధ పాత్రవలన నాకధిక్ మైగుణము క్రింది నది. దగ్గుచేసి రైల్వే పార్కులద్వారా మరి రెండవసారి నును పంపుడు." పెం 1 పాను రూ 2-8 0. 1/2 పాను రూ 1-0. వి. పి. ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. కోయూరికి మాక్యాటలగు ముచితముగా పంపబడును. ఎల్లగును సేవించ తగినది. ఒక్కసారి వాడినవారిని గుణము తెలియజలదు.

డా. మోహర్ అందుకంటెనే, 43, చైనాబాబురోడ్డు మద్రాసు

సందరి తైలము డబ్బీ 1-కి నెల రూ 0 8-0 వి. పి 0-13-0 ఒక డబ్బీతైలము విడువక గాచిన ముఖమున ఏక మెటిమలు మచ్చలుమానును. ముఖము కాంతివారి, నున్నా అద్దమువలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వముకలిగి వా కు లేదును. ఈ తైలము మంచినువాసన గలిగి వివాదకర నుండు. అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మద్రాసు.